

Собиқ бош ҳисобчи И.Юсупов иш фаолияти давомида Тошкент шаҳрига хизмат сафарида борганида меҳмонхоналарга иши тушмаган бўлса-да, сохта қвитанцияларни жамият бухгалтериясига тақдим қилиб, 6 млн. 798 минг 430 сўм пул маблағларини олиб, жамият мулкни талон-торож қилади.

Маош тўлаш вақти келганида Ҳ.Худойбердиев бирдан ўзгарди. Иш ҳақларини сўраганларга, "Пулни олганим йўқ. Иш ёқмаса, кетишларинг мумкин", дея жавоб қилди. Азим Тўрақулов бўлса қариндошлик туйфайли ангиша қилиб, божасининг инсофга келишини кутиб, ишлашда давом этди.

Mustaqillik huquq demakdir

Ўзбекистон

1997-yil 27-avgustdan chiqa boshlagan

www.huquq-gazeta.uz

2014-yil 3-aprel, №14 (899)

Бош прокуратурада

Мувофиқлаштирувчи Кенгаш йиғилиши

2014 йилнинг 31 март куни Бош прокуратурада республика ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларининг мувофиқлаштирувчи Кенгаши йиғилиши бўлиб ўтди.

Олимхўжа НАБИЕВ,
Бош прокуратура бошқарма бошлиғи

Йиғилишда диний экстремизм, терроризм ва давлатнинг конституциявий тузумига тажовуз қилиш билан боғлиқ жиноятларга қарши кураш, уларнинг олдини олиш ҳамда бу тоифадаги жиноят ишлари бўйича тергов, тезкор-қидирув ишлари аҳволини муҳофама этиш жараёнида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар томонидан муайян ишлар амалга оширилгани билан бирга улар фаолиятида айрим камчиликлар мавжудлиги танқид остига олинди.

Жиноятларни фош этиш борасида кўрилатган кенг қамровли тадбирларга қарама-қарши, жойлардаги баъзи ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар ходимлари томонидан суствашликка йўл қўйилганлиги таъкидланди.

Муҳокама қилинган масалалар юзасидан прокуратура ва ички ишлар органларининг соҳага масъул раҳбарлари ахборотлари тинланди.

Мувофиқлаштирувчи Кенгаш йиғилиши якунида мавжуд камчиликларни бартараф этиш ва ушбу соҳалардаги фаолият самарадорлигини ошириш юзасидан масъул идоралар олдида қатъий талаб қўйилди ҳамда тегишли қарор қабул қилиниб, жойларга ижро қилиш учун юборилди.

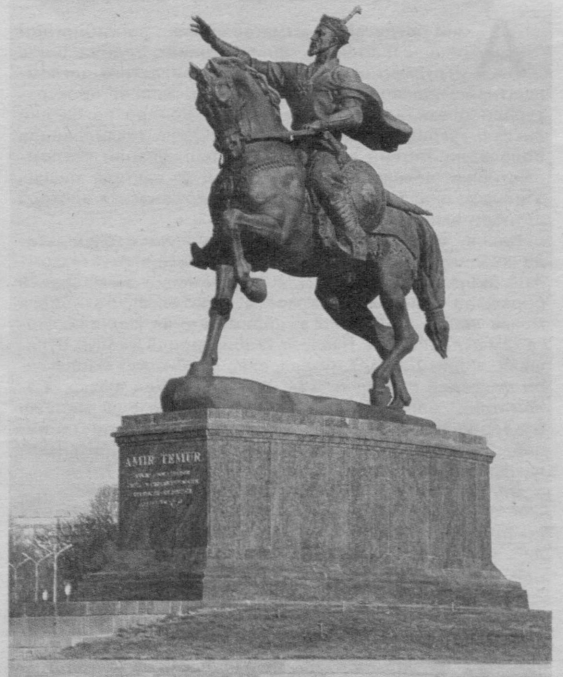
Унда Бош прокуратура, Ички ишлар вазирлиги, Миллий хавфсизлик хизмати, Адлия вазирлиги ҳузуридаги Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаменти раҳбар ва масъул ходимлари иштирок этди.

Йиғилишда тергов жараёнида жиноятнинг сабаблари ва унинг содир этилишига имкон берган шарт-шароитларнинг аниқланиши, бартараф этилиши ҳамда "Суриштирув, дастлабки тергов ва суд муҳокамаси давомида ашёвий далиллар, моддий қимматликлар ва бошқа мол-мулкни олиб қўйиш (қабул қилиш), ҳисобга олиш, сақлаш, бериш, сотиш, қайтариш, йўқ қилиб ташлаш тартиби тўғрисида" - ги Йўриқнома ижроси муҳокама қилинди.

Шунингдек фош этилмаган жиноятлар юзасидан дастлабки тергов ва тезкор-қидирув фаолияти, гийҳвандлик воситалари ноқонуний муомаласининг олдини олишга қаратилган тадбирлар самарадорлиги ҳамда бу борадаги прокурор назорати аҳволи кўриб чиқилди.

Амир Темуր — буюк давлат арбоби ва теуурийлар сулоласининг асосчиси. У ҳудудий жиҳатдан инсоният тарихида энг йирик — Чингизхон давлатининг ҳудудидан бир ярим, Искандар Зулқарнайиникидан икки ва Юлий Цезарникидан саккиз баравар катта марказлашган давлатга асос солди. У Ҳиндистон ҳамда Хитойдан Қора денгизга қадар, Сирларё ва Орол денгизидан Форс кўлигига қадар ғоят катта ҳудудни забт этди. Бундан ташқари, Амир Темуր давлатига Кичик Осиё, Сурия, Миср; шимолий-ғарбда Куйи Волга, Дон бўйлари; шимолий-шарқда Балхаш кўли ва Или дарёсигача; жанубий-шарқда эса Шимолий Ҳиндистонгача бўлган мамлакатлар бўйсундирилган.

9 апрель — Амир Темуր таваллуд тошган кун

Соҳибқироннинг ҳуқуқий қарашлари

Ўзбекистон-Сингапур бизнес-форуми

Пойтахтимиздаги Халқаро ҳамкорлик марказида Ўзбекистон ва Сингапур ишбилармон доираларининг бизнес-форуми бўлиб ўтди.

Форумда Президентимиз раҳнамолигида яратилаётган қулай сармоявий муҳит, хорижий сармоядорларнинг ҳуқуқ ва манфатларини ҳимоя қилишга қаратилган имтиёз ва кафолатлар тизими чет эллик ишбилармонларнинг ҳамкорликка қизиқишини тобора ошираётгани таъкидланди. Давлатимиз раҳбарининг 2012 йил 10 апрелда қабул қилинган "Тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар жалб этилишини рағбатлантиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида" ги Фармони бу борадаги ишларни янги босқичга кўтаришда муҳим омил бўлаётди.

Анжуманда меҳмонларга мамлакатимизда бизнесни ривожлантириш йўлида амалга оширилаётган чора-тадбирлар, "Навоний" эркин индустриал зонаси, "Ангрен" ва "Жиззах" иқтисодий зоналарида яратилган қулайлик ва имкониятлар тўғрисида маълумот берилди.

Ўз мухбиримиз

Амир Темуր ҳокимият тепасига келган, дастлабки йилларданок мамлакатдаги оғир иқтисодий тангликни бартараф этиш учун, энг аввало, солиқ тизимини тартибга солди. Давлат солиқларини йиғишда солиқ йиғувчиларни раъиятга нисбатан инсофли ва адолатли бўлишга, қонунга ҳилоф иш тутмасликка чақирди. Чунки салтанатнинг барқарорлиги кўп жиҳатдан раъиятнинг хол-аҳволи, унинг давлат ва давлат бошлиғига садоқатига боғлиқ эканлигини у яхши англади.

У давлатни ақл-заковат ва ҳуқуқий асос билан идора этган. Бугунги кунда жаҳоннинг даярли барча мамлакатларида қабул қилинган давлат маъмурий-ҳудудий тузилиши ҳамда бошқаруви асосида Амир Темуր томонидан жорий этилган давлат тузилиши ва бошқаруви асослари ётганлигининг ўзи ҳам буюк аждодимизнинг жаҳон тарихида тутган ўрнидан далолат беради.

Амир Темуր салтанатни бошқаришда кенгаш, машва-

рат ва маслаҳатга алоҳида эътибор берган. "...давлат ишларининг тўққиз улушини, — дейди у ўзининг "Тузуқлари" — да, — кенгаш, тадбир ва машварат, қолган бир улушини қилич билан амалга оширдим. Тажрибамдан билдимки, кенгаш икки турли бўлади. Бири тил учиде айтилгани, иккинчиси куракдан чиққани. Тил учиде айтилганини (шунчаки) эшитардим. Юракдан айтилган маслаҳатни эса қалбим қулоғига қуярдим ва дилимга жо этардим".

Соҳибқирон бобомизнинг кимматли меросларидан бири унинг сиёсий ва ҳуқуқий қарашлари мажмуи бўлган "Темури тузуқлари" дир. Дунёнинг турли тилларига таржима қилинган ушбу асар давлатни идора қилиш усуллари, қўшинни ташкил этиш қоидалари, урушларда амалга оширилиши зарур бўлган турли ҳарбий тактикалар сингари қатор сиёсий, ҳуқуқий, ҳарбий ва ахлоқий қарашлар ва ғояларни ўз ичига олган. "Тузуқлар"нинг марказида ин-

сон, унинг кадр-қимматини жойига қўйиш масаласи туради.

Асарда Амир Темурунинг сиёсий-ҳуқуқий қарашлари унинг ахлоқий қарашлари билан асосланган ва диний эътиқод, юксак маънавият асосига қурилган. Шунинг учун ҳам Соҳибқироннинг назарида ҳар қандай сиёсатнинг муваффақияти подшоҳнинг ўз фуқароларига бўлган раҳмдиллиги ва саховатидадир. "Куръони қаримда "Тахлаку би-ахлоқ Аллох" дейилганидек, — деб ёзади Амир Темури ўз "Тузуқлари" да, — агар подшоҳ бирор гуноҳкорнинг гуноҳини кечирса, бу билан фуқаросига раҳм қилган бўлади. Менинг барча ишларимда ана шундай подшоҳлар менга ибрат бўлди".

Амир Темури ўз сиёсатида ҳам адолат, ҳаққонийлик, одилликка таяниб иш тутди. Чунки ҳақ йўлни танлаган буюк давлат арбоби бундан бошқача сиёсат юритиши мумкин эмас эди.

/Давоми 4-бетда/

Фарзанларимизнинг ҳам маънан, ҳам жисмонан соғлом ўсиб-улғайишлари, билимларни мукамал эгаллаб, танлаган соҳаларининг етук мутахассислари бўлиб етишишлари учун барча шарт-шароитлар муҳайё этилмоқда. Муҳташам коллежлардаги стадионлар, заллар ва бошқа спорт майдончаларида спортнинг турли йўналишларида шугулланаётган ўқувчи-ёшлар "Баркамол авлод", "Универсиада" мусобақаларида юқори натижаларга эришиб, халқаро мусобақаларда ҳам муваффақиятли қатнашмоқдалар.

Доғ тушмасин

Сайджон КҶШМОҚОВ,
Фарғона вилоят прокурори ёрдамчиси

Айни чоғда вояга етмаганларнинг соғлигини асраш, касалликка чалинишининг олдини олиш учун мунтазам равишда профилактика-соғломлаштириш ишлари олиб боришмоқда. Вилоят прокуратураси органлари томонидан "Фуқаролар соғлигини сақлаш тўғрисида"ги Қонун ижросининг таҳлилларида болаларни тиббий кўриқдан ўтказиш, уларни соғломлаштириш, даволаш тадбирларининг ўз вақтида ташкил этилиши, оналик ва болаликнинг муҳофазасига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Вилоят соғлиқни сақлаш бошқармасининг фаолиятида аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, болалар соғлом туғилиши, жисмоний ва маънавий баркамол ўсиб-улғайишларига қаратилган эътиборга молик ишлар билан бирга, айрим хато ва камчиликларга ҳам йўл қўйилган. Назорат тадбирларида маълум бўлишча, айрим тиббиёт муассасаларида бюджет маблағлари мақсадли сарфланмаган. Хусусан, Кўкон шаҳар "Саломатлик" маркази раҳбари Б.Ахраров ва бош ҳисобчи Б.Қўлдошевлар иш ҳақи тўловларини нотўғри тайинлаб, 21 млн. 839 минг сўм миқдордаги бюджет маблағларини талон-тороҳ қилиб юборишган.

Энг ачинарлиси, баъзи тиббиёт муассасаларида инсон ҳаёти ишонли топширилмаган ўта масъулиятли ва нозик касб — тиббиёт ходими вазифасида етарли билим ва малакага эга бўлмаган, шунингдек, шифокорликдан йироқ кимсаларнинг ишлашларига йўл қўйилган. Жумладан, Бешариқ туман тиббиёт бирлашмасида Д.Қурбонова, Н.Тошматова, А.Дадажоновалар (исм-фамилиялар ўзгартирилган) қалбаки дипломдан фойдаланиб, ҳамшира вазифасида ишлаб келишган. Ёзёвон ва Бағдод туманларида 2 тадан, Учкўприк туманида 1 та ҳолатда тиббиёт ходимлари қалбаки диплом билан ишга жойлашгани аниқланган. Агар соғлиқни сақлаш муассасасида беморни даволашда йўл қўйилган хато фожиали яқунданиши мумкинлигини эътиборга олсак, қалбаки дипломли ҳамшираларнинг ишига ким қарор бера олади? Уларни ишга қабул қилаётди, ҳужжатларини текширишни ортинча даҳмаза деб билган тиббиёт муассасаси раҳбарларини эса бу муаммо заррача ташвишлантирмагани аниқ. Йўқса, тиббиёт муассасасига ишга жойлаштиришда тал тортмай "хизмат ҳақи" олишармиди?! Фарғона шаҳридаги 1-сонли шифохона жаррохлик бўлимининг шифокори М.Толипов фуқаро М.Маҳкаматов ишга қабул қилиш вазифасида 550 минг сўм пул олган пайтда ушланган.

Масъулиятсиз, касб вазифасига, бурчида совуққонлик билан қараган ҳамшира ёки шифокор беморни даволаш ўрнига, унинг дардини янада оғирлаштириши эҳтимолини куйидаги мисолда кўришимиз мумкин. Бешариқ туман тиббиёт бирлашмасининг врачлари М.Умаров ва шифокор Н.Ахророва даволаш жараёнига масъулиятсизлик билан қарашгани ҳамда эътиборсизликлари оқибатида фуқаро Ж.Жавлонов куйиб, тан жароҳати олган. Юқоридаги ҳолатларга нисбатан жиноят иши кўзгатилиб, суд ҳукми билан жазо муқаррарлиги таъминланди.

Ўтган йили соҳада аниқланган қонунбузилиши ҳолатларига нисбатан 4318 та прокурор назорати ҳужжатлари қўлланилди, 142 та жиноят иши кўзгатилди. 585 нафар вояга етмаганларнинг бузилган ҳуқуқлари тикланиб, давлатга етказилган 110,6 млн. сўмлик зарар ихтиёрий ундирилди.

Бировнинг дардига малҳам бўлишни шарафли иш, инсоний бурч деб билган, ўз устида ишлаб, касб маҳоратини ошириб борадиган асл шифокорлар ҳамиша эъозланади. Ушбу касбда пул ишлашни биринчи ўринга чиқариб, шифо истаб келганларнинг "қўлига қараб", "қўли очик"ларнинг теварагида парвона бўлиб, "қўли қалта"ларни ўз ҳолига ташлаб қўйдиган, янглиш муолажа тайинлаб, оқ либосига доғ туширган "доктор"лар эса назардан қолади.

Ота қадаган «уруғ»

Ота — улуг зот. Отанинг фазили, хулқ-атвори фарзанлар учун намуна, ибрат ҳисобланади. Шунинг учун ҳам ҳар бир инсонга оталик мартабаси насиб этар экан, табиатидаги салбий имлатлардан ҳалоос бўлишга ҳаракат қилади.

Эшмурод ЖҶРАЕВ,
Деҳқонobod туман прокурори

К олаверса, қуш уясида кўрганини қилади, дейди халқимиз. Уйда бамайхотир тамаки чекадиган отасини кўзатиб турган бола бир кунмас бир кун отасига таклид қилишга уринади. Қизиқувчанлиги ақлидан устун келиб, албатта, тамакига қўл узоқтатади. Агар ота гиёҳванд бўлса-чи?

Тўрт нафар фарзанднинг отаси Нуриддин Юсупов ҳовлисига таркибда гиёҳвандлик моддаси бўлган икки туп нашо ўсимлигини парвартирилган экан, оқибати ҳақида ўйлаб ҳам кўрмади. 2013 йилнинг март ойида ерга "уруғ" қадаган бу кимсанинг ниёти ва меҳнати деҳқонликдан буткул фарқ қиларди. У ҳовлиси катта бўлса-да, "уруғ"ни ҳовлининг бир четига, бировнинг назари тушмайдиган қисмига экди.

Одатда деҳқончилик маҳсулотлари киши рўзгорини бутлайди, тўкин-сочин қилади. Нуриддин Юсуповнинг "деҳқончилиги" эса бутун рўзгорини парчалашга, жамиятга ажал уруғини тарқатишга хизмат қиларди. Ҳаёлини ўсимлик униб чиқса-ю, унинг "лаззат"идан тезроқ баҳра олиш фикри банд этган Н.Юсупов ҳовлисида парвартирилаётган ўсимлик гул эмас, ажал уруғи эканлигини ҳаёлига келтирмади. Анча йил олдин шуурини

банди қилган гиёҳвандлик балоси унинг ақлини ҳам олиб улгурганди.

Гиёҳвандликнинг зарарли оқибатлари хусусида сўз кетганда, даставвал, бу захри қотилни қабул қилиш натижасида инсон организмиде бир қатор ўзгаришлар, яъни асаб-руҳий тизими фаолиятининг бузилиши, сезиш, эслаш, фикрлаш қобилиятининг пасайиши ва йўқолиши билан боғлиқ ҳолатлар тилга олинади. Шунинг ўзи ақлуши жойида бўлган инсонларни ҳушёр тортиради. Улар бундай балоудан ўзларини олиб қочадилар.

Қамаши "Пахта тозалаш" ОАЖнинг Ғузор марказий пахта қабул қилиш масканида ишчи бўлиб ишлаган Нуриддин Юсупов эса бу иллатдан воз кеча олмади.

Ўсимликнинг ўткир ҳиди ўтган-қайтганининг эътиборини тортмасдан қўймасди. 2013 йилнинг 12 август кунини уйига кириб келган туман ИИБ ходимини кўриб Н.Юсупов саросимага тушиб қолди. Чунки қуриш учун узиб олинган саккиз дона ўсимлик шохчасининг ҳиди уйни тўтиб кетганди. Шу кунги гиёҳванд "деҳқон"нинг сири фаш бўлди. Холислар иштирокида унинг уйи кўздан кечирилганда, целлофанга ўралган, оғирлиги 5,8 грамм бўлган "марихуана" гиёҳвандлик воситаси, ҳовли четига

экилган, оғирлиги 1447 грамм бўлган икки туп нашо ўсимлиги ва шу ўсимликнинг оғирлиги 64,2 грамм бўлган шохчаларини сақлаб келаётганлиги аниқланди. Улар ашёвий далил сифатида ҳужжатлаштириб олинди. Н.Юсупов ўз хатти-ҳаракатини узок йиллардан бери гиёҳвандлик моддасини истеъмол қилиши билан оқлашга уринса-да, жиноят ишлари бўйича Деҳқонobod туман судининг ҳукми билан унга нисбатан иш ҳақидан 20 фоизини давлат даромадига ушлаб қолган ҳолда, 2 йил-у 6 ой муддатга ахлоқ тузатиш иши жазоси тайинланди.

Нуриддин Юсупов ҳовлисига ажал уруғини қадр экан, унинг "меваси" нафақат ўзига, балки фарзандларига ҳам етиб боришини, нахотки англаб етмади?! Ота ўзи қилмиши билан фарзандларини ҳам бу бало домига тортиши мумкинлиги тўғрисида чуқурроқ ўйлаб кўриши, мулоҳаза қилиши лозим эди-ку!

Юқорида ота фарзанд учун ўрнат, ибрат намунаси, де-ҳқон. Отаси гиёҳванд эканлигидан фарзандларнинг тенгқурлари олдида бошлари эгик бўлади. Бу иллат домига ўзини билиб-билмай ураётган ҳар бир ота буни чуқурроқ ўйлаб кўриши ва тўғри қарорга келиши — соғлом турмуш тарзини танлаши лозим. Зеро, ота учун фарзанд камолдан ортиқ бахт бўлмайди.

Мурожаат ортида инсон тақдири

Хоразм вилоят прокуратураси органлари томонидан фуқароларнинг мурожаати билан ишлаш, ариза ва шикоятларни ўз вақтида ўрганиб, тегишли чора-тадбирлар кўриш масаласига алоҳида эътибор қаратиб келинмоқда. Зеро, ҳар бир мурожаат ортида инсон тақдири турилиб. Ана шу ҳаётини хулосадан келиб чиққан ҳолда оғзаки ва ёзма мурожаатларнинг барчаси қонуний ҳал қилинмоқда.

Ойбек ЖҶМАНИЕЗОВ,
«Ниҳод»

сининг аралашуви билан қарздорлик ҳолати баргараф этилиб, корхона ишлаб чиқариш цехининг газ тармоғига уланиши таъминланди.

Текшириш яқунларидан қаноатланган О.Эшматов миннатдорчилик мактубида вилоят прокуратурасига кўрсатган амалий ёрдами учун ташаккур билдирган.

Вилоят прокурори номига миннатдорчилик хати йўллаган фуқаролардан яна бири ҳазораспек Т.Ҳожаметовдир. У вилоят прокуратурасига Питнак шаҳар "Муҳаббат" маҳалласи ҳудудида супермаркет биноси қуриб, тадбиркорлик фаолиятини бошлаш, янги иш ўринлари яратиш мақсадида ер майдони ажратиб бериш ҳақида туман ҳокимлигига қилган мурожаатининг қонуний ҳал қилинишида ёрдам беришни сўраган эди.

Вилоят прокуратураси томонидан унинг аризаси қонун доирасида ўрганиб чиқилди ва Т.Ҳожаметовга белгиланган ҳудудда супермаркет биноси қуриш учун 200 метр квадрат ер майдони танлаш ҳақида туман ҳокимининг қарори чиқди. Бундан мамнун бўлган Т.Ҳожаметов вилоят прокурори номига ўзининг самимий миннатдорчилиги билдирилган хат йўллади.

Хоразм вилоят прокуратураси номига бундай миннатдорчилик хатлари кўплаб келмоқда. Бу эса прокуратура органлари ходимлари ўз вазифаларига масъулият билан ёндашиб, давлат ва халқ мафлаатларини ҳимоя қилаётганликларидан далолатдир.

Қонуний ишлаган қоқилмайди

Юртимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, уларнинг фаолиятига тўсиқ бўлаётган ҳолатларни бартараф этишга қаратилган ишлар изчил давом эттирилмоқда. Энг муҳими, кўрилаётган чора-тадбирлар туфайли кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг мамлакат иқтисодиётида тўтган роли ва ўрни ошиб бормоқда.

Соҳадаги қонунчилик ижроси устидан прокурор назоратини таъминлаш мақсадида Жиззах вилоят прокуратурасида штаб ташкил қилинди. Шунингдек, тадбиркорлик субъектларининг муаммоларини жойида тезкорлик билан ҳал этиш мақсадида тарғибот гуруҳлари тузилди, тадбиркорлар ҳамда фуқаролар билан учрашув ва тарғибот тадбирлари ўтказиш жойлари ва мuddатлари белгилаб олинди.

Вилоят прокуратурасида ташкил этилган штабда вилоят, шаҳар ва туманлардаги назорат-тектирув идоралари томонидан тадбиркорлик субъектлари фаолиятида ўтказилаётган текширишлар, фуқаролар ва юридик шахсларнинг тадбиркорлик фаолиятига доир муносабатларининг кўриб чиқиши натижалари ҳақида кунлик маълумотлар базаси яратилиб, тўпланган барча маълумотлар таҳлил қилиб берилмоқда.

Маҳаллий ҳокимликлар, давлат бошқарув ва назорат-тектирув органларининг тадбиркорлик субъектлари фаолиятига дахлдор қарорлари, фармойишлари ва бошқа ҳужжатларининг қонунийлиги ҳар 10 кунда ўрганилиб борилаёпти. Аниқланган қонунбузилиш ҳолатлари тегишли прокурор назорати ҳужжатлари қўллаш орқали бартараф эти-

либ, тадбиркорларнинг бузилган ҳуқуқлари тикланмоқда.

Маҳаллий ҳокимликлар, давлат бошқарув ва назорат-тектирув органларининг кичик бизнес ва тадбиркорлик субъектлари фаолиятига дахлдор ҳуқуқий ҳужжатларининг қонунийлиги ўрганилганда, айрим ҳолатларда тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқий ҳимоясига қаратилган қонунлар ихросининг бузилганлиги маълум бўлди. Хусусан, Зафаробод туман ҳокими томонидан тадбиркорларнинг манфаатига зид қарорлар қабул қилинганлиги аниқланди. Масалан, туман ҳокимининг 2012 йил 10 декабрдаги қарори билан тумандаги "Фурқат" фермер ҳўжалигига тегишли ер майдонининг 2 гектари "самарали фойдаланилмаган" деган асосиди ваҳ билан туман ҳокимлиги захирасига қайтариб олинган. Туман прокурорининг протестига асосан ушбу қонуний қарор бекор қилиниб, ер майдони фермерга қайтариб олиб берилди.

Зарбдор туман ДСИ масъул ходимлари эса тадбиркорлик субъектларини ноқонуний маъмурий жавобгарликка тортиш каби қонунбузилиш ҳолатларига йўл қўйишган. Жумладан, "Зарбдор миллер" МЧЖ раҳбари А.Бобононов чорак ҳисоботини топширганлиги учун қонунда белги-ланган жавобгарликка тортиш-

нинг 2 ойлик мuddати ўтиб кетган бўлишига қарамай, туман ДСИ бошлигининг 2013 йил 30 декабрдаги қарори билан ноқонуний маъмурий жавобгарликка тортилган.

Текшириш натижасида Зарбдор туман ДСНинг 3 та ноқонуний қарори прокурор протести билан бекор қилинди. Қонунбузилиш ҳолатларини бартараф этиш учун вилоят давлат солиқ бошқармаси бошлиғи номига тақдиминома киритилиб, туман ДСИ бошлиғи А.Каримов ва маъмурий амалиёт катта инспектори У.Норбоевга нисбатан интизомий жавобгарлик тўғрисида иш қўзғатилди.

Шунингдек, Бахмал туман ДСИ масъул ходимлари туман статистика бўлимига тадбиркорлик субъектларининг фаолияти тўғрисида нотўғри маълумотларни тақдим этишган. Жумладан, "Siro oil" автомобилларга ёқилги қўйиш шохобчаси 2013 йилда нефть маҳсулотлари сотиш фаолияти билан шугулланиб, мунтазам равишда валдо пулларини банкка топшириб келган бўлса-да, статистика бўлимининг ҳисоботларида бу қорхонанинг фаолият кўрсатмаётганлиги қайд этилган.

Худди шу каби Дўстлик туман ДСИ бошлиғи томонидан жорий йил 21 январда "Шерали", "Қамбар ота", "Кентау", "Андалиб", "Фуроб", "Баҳром" фермер ҳўжалиқлари раҳбарлари асосиди равишда маъмурий жавобгарликка тортилган. Ноқонуний қарорлар туман прокурорининг протестига асосан бекор қилиниб, тадбиркорларнинг ҳуқуқлари тикланди. Хизмат вазиғасини лозим даражада бажармаган туман ДСИ

бошлиғи Ф.Тўғилов ва ДСИ инспектори Ж.Мамадалиевага нисбатан интизомий жавобгарлик тўғрисида иш қўзғатилди.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан шунингдек, ҳокимликлар, архитектура ва курилиш бўлимлари ҳамда ер ресурслари ва давлат кадастри хизматларида тадбиркорлик субъектлари ва фуқароларнинг тадбиркорлик фаолияти юриштиш учун ер ажратиш, ер майдонлари, кўчмас мулк объектларини рўйхатдан ўтказиш борасидаги ва бошқа муносабатлари ҳал қилинишининг қонунийлиги ўрганиб боришга асосан нисбатан интизомий жавобгарлик тўғрисида иш қўзғатилди.

Шунингдек, вилоят прокуратураси органлари томонидан коммунал хизмат кўрсатиш қорхоналаридан тадбиркорлик субъектларининг муҳандислик-коммуникация тармоқларига уланиш ва тармоқдаги бошқа муаммолар ҳақидаги тарғибот фаолияти қилиниш устидан кунлик назорат ўрнатилган. Хусусан, Дўстлик туманидаги "Азизбек пропан" МЧЖ раҳбари Ш.Саидовнинг шу йил 20 январдаги муносабатлари туман электр таъминоти

Улугбек РАЖАБОВ,
Жиззах вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

қорхонаси бош муҳандиси Ш.Ҳамзаев томонидан белги-ланган тартибда кўриб чиқилмаган. Қорхона бош муҳандиси Ш.Ҳамзаевга нисбатан интизомий жавобгарлик тўғрисида иш қўзғатилди ва тадбиркорлик субъектларининг электр тармоғига уланишига амалий ёрдам кўрсатилди.

Шу каби Зомин туманидаги "Сангир" фермер ҳўжалиғи фойдасига Даштубод дон қабул қилиш шохобчасида 2013 йилги галла ҳосили маб-лағларида қолган 658,9 миң сўм қарзни ундиришда амалий ёрдам кўрсатилди.

Бундан ташқари, Жиззах туман прокуратураси томонидан Хайробод қишлоқ фуқаролар йиғинида тадбиркорлар билан ўтказилган учрашувда оила аъзолари билан миллий ширинликлар ва қандолатчилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш бўйича оилавий тадбиркорлик фаолияти билан шугулланиш истигини билдирган фуқаро Б.Усамовга туман ҳокимлиги ҳузуридаги рўйхатга олиш инспекциясига тегишли ҳужжатлар тақдим этиш тўғрисида тушунтириш берилди. Б.Усамов ва унинг 5 нафар оила аъзоларининг оилавий тадбиркор сифатида рўйхатдан ўтказилиши таъминланди.

Зарбдор туманида мутахассислар иштирокида 35 та фермер ҳўжалиқларида қишлоқ ҳўжалиғи техникаларининг ҳолати ўрганилиб, уларга ҳар хил турдаги 47 та техника шиналари олиб берилишида амалий ёрдам кўрсатилди.

Ёшлар — келажак таянчи

"Тарбия уч нарсага эҳтиёж сезади: истеъдолга, илмга, машққа". Бу ҳикмат буюқ файласуф Арастуға тегишли.

Дарҳақиқат, тарбия ғоят жиддий эҳтибор ва масъулятни талаб қилади. Чунки, у фақат биргина инсоннинг келажакини белгилаб қолмай, бутун бир жамяят, бутун бир юртининг ҳаёти, истиқболини таъминлайди. Демак, бир боланинг яхши тарбия олиб, камолга етиши юртининг қувончи бўлганидек, ноқобили ва ёмон чиқishi эл учун кулфатдир. Бу жиҳатдан маърифатпарвар алим Абдулла Авлоний минг бора ҳақ: "Тарбия биз учун ё ҳаёт, ё мамот, ё ҳалокат, ё саодат масаласидир".

Шунинг учун бўлса керак, аждодларимиз азал-азалдан фарзанд тарбиясига жиддий эҳтибор билан қараган. Истиқлол йилларида эса қадим аъналарга ҳамоҳанг ёшлар ҳаёти, таълим-тарбияси янада устувор аҳамият касб этди. Уларнинг ҳуқуқ ва манфаатлари муҳофазаси қонунлар билан кафолатлаб қўйилди.

Вояга етмаганлар ўртасида тарбиявий ишларни қўчайтириш, улар томонидан ҳуқуқбузарликлар содир этилишининг олдини олиш, бу йўналишда масъул бўлган давлат идоралари, жамоат ташкилотлари ҳамда вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссиялар фаолиятини мувофиқлаштириш ва янада тақомиллаштириш, бир сўз билан айтганда, ёшлар камоли йўлидаги барча муҳим вазиғалар тегишли қонунларда ўз ифодасини топади.

Бундай кенг қамровли фаолият прокуратура органлари зиммасига ҳам жиддий масъулият юклайди. Зеро, прокуратура органлари вояга етмаганлар ҳақидаги қонунлар ижроси устидан назоратни қўчайтириши, улар ўртасида содир этилаётган ҳуқуқбузарлик ва жиноятларнинг келиб чиқиш сабаблари ва шарт-шароитларини синчковлик билан ўрганиш ҳамда бартараф этиш юза-

сидан қатъий қоралар кўриши қайд этилган.

Бундан мақсад ёшларни жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликдан асрашгана эмас, балки уларнинг маънан ва жисмонан етук инсонлар бўлиб улғайишига эришишдир. Шу маънода, прокуратура органлари томонидан вояга етмаганларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, соҳага оид қонун ҳужжатлари ижроси вилоятдаги йумуштайм мақталари ва мактабгача таълим муассасаларида қай даражада бажарилаётгани доимий мониторинг қилиб боришмоқда.

Хусусан, Тўрақўрғон туман прокуратураси томонидан тумандаги 39 та мактабгача таълим муассасаларида тарбияланаётган 3450 нафар болани тарбиялаш, санитария-гигиена нормалари, овқатланиш режими ва сифати, уларнинг саломатлигини муҳофиза қилиш ва мустаҳкамлаш ҳолати ўрганилганда, бир қатор қонунбузилиш ҳолатлари аниқланди. Жумладан, 2013 йилнинг январь ойидан бошлаб тумандаги 15-умумтаълим мактабида Давлат дастури асосида реконструкция ишлари бошланган, 60 нафар ўқувчи 29-сонли мактабгача таълим муассасасига жойлаштирилган. Натияжада муассасанинг 4 та гуруҳидаги 70

нафар кичкинтой 3 ой мобайнида 1 та гуруҳ хонасида, санитария талаблари-га зид равишда тарбияланиб келган.

Мазкур ҳолат юзасидан туман Давлат санитария-эпидемиология назорати марказининг қарори билан муассасанинг фаолияти вақтинча тўхтатилди. Прокуратура органларининг аралашуви билан эса маҳаллий бюджет ҳисобидан 25 млн. 700 миң сўм маблағ ажратилиб, мазкур муассасанинг биноси ва гуруҳ хоналари капитал таъмирдан чиқарилди. Ҳозирда муассаса ўз фаолиятини давом эттирмоқда.

2012 йилда тумандаги 6 та мактабгача таълим муассасасида 1 тадан қўшимча гуруҳлар ташкил этилган. Аслида эса мазкур муассасалар фаолияти обдон ўрганилган, бунга рухсат берилиши лозим эди. Бироқ, мутахассидларнинг масъулиятсизлиги оқибатида муассаса мудируларининг талабномаларига асосан буйруқ қабул қилинишига йўл қўйилган.

Текшириш натижаларига кўра, туман ХТМФМТ ва ТЭ бўлими ҳамда туман молия бўлимининг 2013 йилдаги қўшма буйругига асосан 17-, 33- ва 47-сонли мактабгача таълим муассасаларининг 3 та гуруҳи фаолияти тўхтатилиб, штат биригили қисқартирилди. Қисқартирилган гуруҳлардаги 40 нафар тарбияланувчилар шу ҳудуддаги бошқа муассасаларга жойлаштирилди.

Таассуфки, тумандаги 4-, 9-, 17-, 25-, 33-, 44-, 45-, 47- ва 49-мактабгача таълим муассасаларида тарбияланаётган болақонларнинг ҳаёти, соғлиги ва жисмоний ривожланиши ҳеч қандай қизиқтирмаган чоғи, бу ерда даволанш-профилактика тадбирлари, санитария-гигиена меъёрлари, овқатланиш режими ҳамда сифати, мавжуд шарт-шароитлар

Нафиса РУСТАМОВА,

Наманган вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

мутлақо ўрганилмаган. Натияжада болалар сонига нисбатан қаравотлар, гуруҳларга нисбатан қаравотлар кам. Боз устига, озиқ-овқат маҳсулотлари кичкинтойлар сонига қараб белгиланмаган, идиш-товоқ ҳамда ошхона жиҳозлари ҳам етишмайдди.

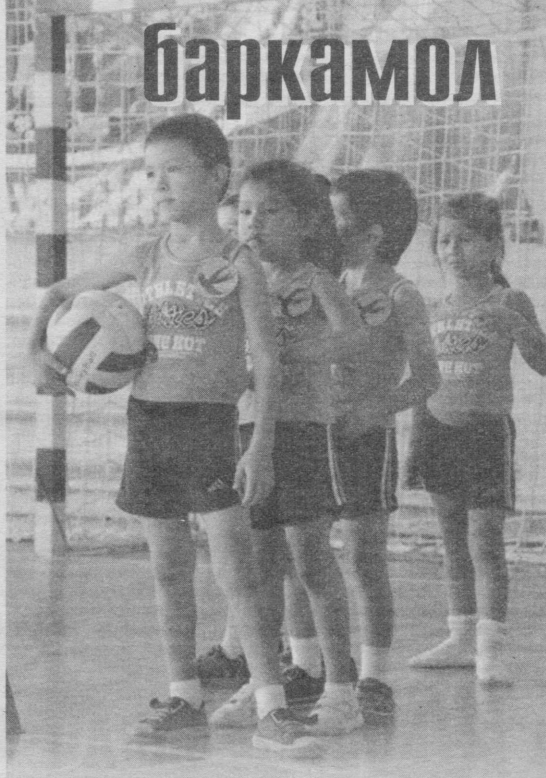
Прокуратура органларининг аралашуви билан қўридаги 9 та муассаса 207 та қаравот, 427 та турли идишлар, 36 комплекта озиқ-овқат жиҳозлар билан таъминланди.

Бундан ташқари, мутахассидларнинг эътиборсизлиги сабаб текшириш кўнига қадар бинонинг ташқи кўриниши, ёғзи айвонча ва ички гуруҳ хоналари жорий таъмирдан чиқарилмаган 7 та муассасанинг 3 таси ҳолийлар, 4 таси маҳаллий бюджет ҳисобидан жорий таъмир қилинди. Бунинг ўчун 23 млн. сўм маблағ сарфланди.

Яна бир жиҳат кишини таажублантиради: тумандаги 10 та мактабгача таълим муассасасида ўрганиш кўнида болаларга гўшт берилмаган. Ақинча, 188 миң сўмликдан зиёдрок маҳсулот муассасаларининг ҳўжалик ишлари бўйича мудирулари томонидан ўзлаштириш йўли билан талон-тороғ қилиб юборилган.

Оқорида қайд этилган қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан мутахассидларга маъмурий, қўпол қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан эса 3 та муассасанинг мансабдор шахсларига нисбатан жиноят иши қўзғатилиб, тегишли тартибда жавобгарлик масаласи ҳал этилди.

Юксак маънавиятли, жисмонан баркамол ёшларни тарбиялаш — умуммиллий вазифа

2014 йил 6 февралда Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарори қабул қилинди.

Барчамизга маълумки, амалга оширилаётган ислохотларимиз — мамлакатимизда кучли фуқаролик жамиятига асосланган ҳуқуқий-демократик давлат қуриш мақсадимизни аҳоли-мизнинг 60 фоизидан ортигини ташкил этувчи ёшлар иштирокисиз, уларнинг қўллаб-қувватловисиз амалга ошириб бўлмайди. Шунинг учун ҳам эртанги кунимизнинг қандай бўлишини хоҳласак, бунинг учун биринчи галда эртанги кун эгаларининг онгу-шуури, соғлом турмуш тарзи, интеллектуал салоҳияти, ижтимоий ҳимояси ҳақида мунтазам қайғуришимиз лозим. Давлатимиз раҳбари таъкидлаганларидек, "Буғунги кунда фақат оқсак билимли, замонавий фикрлайдиган, интеллектуал ривожланган ва профессионал тайёргарликка эга бўлган ёшларгина сифатли, жадвал ва инновацион тараққиётнинг энг муҳим шarti ва гарови бўла олиши, айнан улар мамлакатнинг буюк келажagini таъминлаши мумкинлигига кимнидир ишонтириш ёки буни исботлаб беришининг ҳожати йўқ, деб ўйлайман". Дарҳақиқат, ёш авлодни дунёда ҳеч кимдан кам бўлмаган, ҳар томонлама етук инсонлар этиб тарбиялаш масаласи Ўзбекистонда олиб бораётган давлат сиёсатининг энг муҳим ва энг устувор йўналишларидандир.

Ёшлар деганда, дунёга янгилик қараш, янгиликка интилиш, бегуборлик, азму-шижоат, ташаббускорлик ва тadbиркорлик кўз ўнгимизга келади. Ўзбекистон аҳолисининг аксариятини ёшлар ташкил қилишининг ўзи ҳам, эртанги кунимизнинг порлоқлиги ҳам ўзагаларнинг ҳавасини тортиши сир эмас, албатта.

Ёшларга эътибор жуда ҳам муҳим ва долзарб масала. Халқимизда "Нима эксанг, шуни ўрасан", деган пурмаёно мақол бор. Дунёнинг бир қатор мам-

лакатларида бўлиб ўтаётган турли тўс-тўполонлар, тартибсизликлар негизига эътибор берадиган бўлсак, уларда давлатнинг ёшларга, уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларига эътиборсизлиги, бепарволиги оқибатини кўришимиз мумкин. Уларда айниқса, ёшлар тарбияси, уларни иш билан банд қилиш, соғлом турмуш тарзига ўргатиш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Кўпгина муаммоларнинг замирида замон талаб қилган аниқ бир касб-ҳунарга эга бўлмалик ва натижада ишсизлик, бекорчилик ётади. Айрим мамлакатларда ёшлар ойлаб қаёққадир исзис кетади-ю, бу ҳолат на ота-онани, на кўни-қўшинни ва на ўша жойлардаги раҳбарларни ташвишга солади. Бундай мамлакатларда шунингдек, давлат билан ёшлар ўртасида узилиш пайдо бўлганлигини кузатишимиз мумкин.

Ҳаётда "бўшлиқ" бўлмаганидек, уни ўз манфаати йўлида тўлдирадиганлар ҳам учраб туради. Ҳозирги таҳликали дунёда у ёки бу давлатга, миллатга тажовуз қилмоқчи бўлган қабих кучлар, марказлар авваламбор, ўша давлат ёшларининг онгини захарлаш, турли "оммавий маданият", "наркомания", "терроризм", "диний ақидапарастлик ва экстремизм" каби касалликларни "юктириш"ни режа қилдилар. Бундай режалардан қўзланган асосий мақсад — ёшлар қалбини эгаллаш, муайян мамлакат ёки минтақадаги бирор миллат ёки халқнинг онгига, унинг сезги-туйғуларига таъсир ўтказиш, уни ўз дунёқарашига бўйсундириш, маънавий жиҳатдан заиф ва тобе қилиш. Фикр қарамлиги, тафаккур қўлиги эса ҳар қандай иқтисодий ёки сиёсий қарамликдан ҳам кўра даҳшатлидир. Бу ҳақда Президентимиз Ислам Каримов "Давлатимиз ҳафсизлигини таъмин этишининг асоси — мамлакатимиз ёшлари. Ёшлар — бизнинг таянчимиз, эртанги

кундан умидимиз, савоб ишларимизнинг давомчиларидир. Ҳаммамиз ҳам бу дунёда фарзандларимизни деб, уларнинг бахт-саодати, иқболи, деб ашайимиз ва меҳнат қиламиз. Нафақат ҳафсизлигимиз, шу билан бирга, миллий уйғонш-ғоясининг амалга ошиши, давлатимизнинг келажақда барқарор бўлиши ҳам ёшларимиз қандай шаклланишига бевосита таъсир қилиши, дея бежиз таъкидламаган эдилар.

Шунинг учун ҳам мамлакатимизда Ҳўртбошимиз томонидан ишлаб чиқилган тараққиётнинг "Ўзбек модели"га ҳамда кучли ижтимоий сиёсат принцилига асосланган ҳолда ёшларнинг ҳуқуқ ва манфаатларига оид масалалар Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва ушбу соҳага оид 20 дан ортиқ қонунларда ва бир қатор қонун ҳужжатларида мустаҳкамлаб қўйилди. Айниқса, 1991 йилда қабул қилинган "Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатининг асослари тўғрисида"ги Қонун ёшларнинг ижтимоий ҳамда маънавий камол топиши учун шарт-шароит яратиш беришга қаратилган ёшларга оид сиёсатни ишлаб чиқувчи ва уни амалга оширишнинг қонуний асосини яратиш берди. Мамлакатимизда қабул қилинган Оила кодекси, Қадрлар тайёрлаш Миллий дастури, "Бола ҳуқуқларининг қўллаб-қўвиштириш тўғрисида"ги, "Таълим тўғрисида"ги, "Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида"ги, "Жисмоний тарбия ва спорт тўғрисида"ги, "Вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва ҳуқуқбузарликларнинг профилактикаси тўғрисида"ги ва "Васийлик ва ҳимоят тўғрисида"ги Қонунлар ёшлар тарбиясида, уларни соғлом турмуш тарзига ўргатишда, иш билан банд қилишда, шунингдек, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишда муҳим ҳуқуқий база вазифасини ўтамоқда.

Бундан ташқари, ёшлар масаласи бўйича шугулланувчи давлат ва фуқаролик жамияти институтлари тизими ҳам шакллантирилган бўлиб, ушбу тизимга Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссия, олий ва ўрта махсус, ҳақ таълими, маданият ва спорт ишлари ҳамда соғлиқни сақлаш вазирликлари, ўрта махсус, касб-ҳунари таълим маркази, "Қамолот" ЕИҲ, "Ватанпарвар" ташкилоти, Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси, Фуқаролар йиғинларининг вояга етмаганлар, ёшлар ва спорт масалалари бўйича комиссиялари кирди.

Мамлакатимизда соғлом ва баркамол авлодни тарбиялаш, ёшлар ўз ижодий ва интеллектуал салоҳиятини рўёбга чиқариши, мамлакатимиз йигит-қизларини XXI аср талабларига тўлиқ жавоб берадиган ҳар томонлама ривожланган шахслар этиб вояга етказиш учун зарур шарт-шароитлар ва имкониятларни яратиш бўйича кенг қўллаш, аниқ йўналтирилган чора-тадбирларни амалга ошириш мақсадида мустақиллик йилларида "Соғлом авлод

йили", "Она ва бола йили", "Ёшлар йили", "Баркамол авлод йили" Давлат дастурлари қабул қилинди. 2014 йилнинг "Соғлом бола йили" деб эълон қилиниши эса мазкур ислохотларнинг изчиллигидан далolat беради.

Ҳар йили мамлакатимиз парламенти томонидан тасдиқланган Иш ўринлари ташкил этиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш дастурлари ёшларни иш билан таъминлашда муҳим ўрин тутмоқда. Натижада ўтган йили биз учун энг устувор вазифа бўлмиш касб-ҳунар коллежларининг 500 минг нафардан ортиқ битирувчиси иш билан таъминланди ва айтиш жоизки, бунинг аҳамиятини баҳолашнинг ўзи осон вазифа эмас. Ўз хусусий ишини очиб, бизнес билан шугулланишга қарор қилган коллеж битирувчиларига 140 млрд. сўмдан зиёд имтиёзли микрокредитлар ажратилди.

Ёшлар таълим-тарбияси соҳасидаги ислохотларни янада чуқурлаштириш, таълим стандартлари ва дастурларини такомиллаштириш, мактаблар, лицей ва коллежлар, олий ўқув юртиларининг моддий-техник базасини янада мустаҳкамлаш масалаларига ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Ўтган йили 28 та янги касб-ҳунар коллежи қурилиб, 381 та умумтаълим мактаби, олий ўқув юрти тизимидаги 45 та объект, 131 та касб-ҳунар коллежи ва лицейлар реконструкция қилинди ва капитал таъмирланди. Шунингдек, 55 та болалар музика ва санъат мактаби, 112 та болалар спорт объекти ва 4 та сузми ҳавзаси фойдаланишга топширилиб, уларнинг барчаси зарур ускуна ва инвентарлар билан жиҳозланди.

Шу маънода юқорида қайд этилган қарор бу соҳада мустақиллик йилларида олиб борилган босқичма-босқич, тадрижий ислохотларнинг мантايқчи ва қонуний давоми бўлиб, бу борадаги ишларнинг янги босқичини бошлаб бермоқда.

Мазкур қарорга биноан, мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотларда ёшларнинг фаол иштирокисиз таъминлаш, юксак маънавиятли, мустақил ва эркин фикрлайдиган, замонавий илм-фан ютуқларини пухта ўзлаштирган ҳар томонлама соғлом ва баркамол авлодни вояга етказишга қаратилган ёшларга оид давлат сиёсатини изчил амалга ошириш мақсадида давлат ва жамоат ташкилотларининг тақлифларини инноватга олиб, "Ўзбекистон Республикасида 2014 йилда ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар Дастури" маъқулланди. Шунингдек, дастур ижросини таъминлаш бўйича Республика ишчи гуруҳи таркиби ҳам тасдиқланди. Дастур етти бўлим, 67 банддан иборат бўлиб, унда "Ёшларнинг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш, демократик давлат қуриш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш жараёнларида уларнинг фаоллигини ошириш", "Оқсак маънавиятли, мустақил фикрловчи, қатъий ҳаётий позиция, кенг дунёқараш ва чуқур билимлар-

Мирвазил МИРАКУЛОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти ҳузуридаги
Амалдаги қонун ҳужжатлари
мониторинг институти бўлим
бошлиғи

га эга бўлган ватанпарвар ёшларни тарбиялаш, уларда турли мафкуравий таҳдидларга қарши иммунитетни шакллантириш", "Ёшларни ижтимоий ҳимоя қилиш, замонавий касб-ҳунарларни пухта эгаллашлари учун муносиб шароитлар яратиш, уларни иш билан таъминлаш ва тadbиркорликка жалб қилиш", "Иқтидорли ёшларни қўллаб-қувватлаш, ижодий ва интеллектуал салоҳиятини рўёбга чиқаришга қаратилган ишларни тизимли йўлга қўйиш", "Ёшларни жисмоний тарбия ва спорт билан мунтазам шугулланишга кенг жалб этиш, ёшлар орасида соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш", "Вояга етмаганлар ва ёшлар ўртасида ҳуқуқбузарлик ва жиноятлар содир этилишининг олдини олиш", "Баркамол авлодни тарбиялашда оммавий ахборот воситалари ва замонавий ахборот-коммуникация технологияларидан самарали фойдаланиш" каби энг муҳим ва долзарб йўналишларда чора-тадбирлар кўзда тутилган.

Ёшлар масаласининг ўта муҳим ва долзарблигини эътиборга олган ҳолда дастурнинг бажарилишида давлат ва жамият институтлари, ҳокимиятнинг қонун қирқувчи, ижро этувчи ва суд тармоқлари, марказий ва маҳаллий даражадаги органлар, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар сафарбар қилинган. Шунингдек, дастурда кўзда тутилган чора-тадбирлар қўлами ҳам кенг бўлиб, ижтимоий-сиёсий, социал-иқтисодий, маданий-маърифий, суд-ҳуқуқ соҳаларини ўзида мужассамлаштирган. Улар қаторида "Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатининг асослари тўғрисида"ги Қонуннинг янги тахрирдаги лойиҳасини ишлаб чиқишдан тортиб, маҳаллардаги "Вояга етмаганлар, ёшлар ва спорт масалалари бўйича комиссиялар" фаолиятини самарали ташкил этишга, ёш тadbиркорлар учун "Бизнес-инкубатор"лар ташкил этишдан таълим кредитларини бериш тизимини янада такомиллаштиришга, ёшлар томонидан содир этилган ҳуқуқбузарликларнинг сабаб ва шарт-шароитларини таҳлил қилишдан эрта никоҳларнинг олдини олишга муҳим чора-тадбирлар белгилаб олинган. Эро, амалга оширилаётган мазкур ислохотлардан қўзланган пировад мақсад — фарзандларимизнинг биздан кўра кучли, билимли, доно ва албатта бахтли бўлиши, мамлакатимиз иштиболи учун маъсулятини ўз зиммасига олишга қодир бўлиши, миллий ўзлигини, кимининг, қандай буюк зотларнинг вори-си эканини, Ватан туйғусини чуқур англайдиган, иродаси мустаҳкам, юксак маънавиятли бўлиб етишишига эришишдан иборат.

Барча соҳаларда бўлганидек, истиқлол йилларида қишлоқ хўжалигида ҳам туб ислохотлар амалга оширилади. Ана шу ислохотлар самараси ўлароқ иқтисоийётнинг ишончли кучларидан бири — фермерлар синфи шаклланди. Бугунги кунда фермер хўжаликларининг ривожланиши учун Юртбошимиз раҳнамолигида қатор имтиёз ва имкониятлар яратилмоқда.

Фермер мулкига кўз олайтирманг!

Шундай бўлса-да, фермерлар мулкига кўз олайтирадиганлар ҳам учраб турибди.

СВОЖДЛҚК департаментининг Олтиариқ туман бўлими ходимлари томонидан Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг 2012 йил 27 августдаги "Тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилишга қаратилган қонунчилик ижроси устидан прокурор назорати самардорлигини янада ошириш тўғрисида"ги Кўрсатмаси ижросини таъминлаш мақсадида "Мурод" ва бошқа фермер хўжаликларининг муурожаатлари кўриб чиқилди. Ўз навбатида "Қишлоқхўжаликкимё" ХАЖ Олтиариқ туман шўъба корхонаси томонидан фермер хўжаликларига минерал ўғитлар етказиб берилиши ва бошқа хизматлар қўрсатилиши натижасида юзага келган қарздорликнинг асослилиги ҳам ўрганилди.

Ўрганиш натижасида маълум бўлдики, "Қишлоқхўжаликкимё" ХАЖ Олтиариқ туман шўъба корхонаси мансабдор шахслари ўз хизмат мавқеларини суистеъмол қилиш йўли билан корхонага кириб қилинган 1790 литр, умумий қиймати 5 млн. 592 минг сўмлик ёнилги маҳсулотлари талон-торож қилинган. Улар юзага келган камомадни яшириш мақсадида тумандаги 5 та фермер хўжалик раҳбарларининг ишончига киришди.

Қалбаки ҳужжатлар

Фозил АТАМУРАТОВ,
СВОЖДЛҚК департаментининг Богот туман бўлими суриштирувчиси

Республика Бош прокуратураси ҳузурдаги СВОЖДЛҚК департаментининг Богот туман бўлими томонидан "Богот дон" ОАЖга ўтказилган текширишда жамиятнинг мансабдор шахслари томонидан айрим қонунбузарликлар фож этилди. Жумладан, ОАЖ билан тумандаги "Қобул бобо ўғли" фермер хўжалиги ўртасида 2013 йил давомида омухта ем сотиб олиш учун шартнома тузилган эди. Маъмур ҳужжатдан фойдаланган "Богот дон" ОАЖ мансабдор шахслари 2013 йил 11 сентябрда умумий баҳоси 4 млн. 840 минг сўм бўлган омухта ем маҳсулотларини фермер хўжалигига қичим қилиш тўғрисида сохта ҳужжатлар тузиб, фермер хўжалиги раҳбари Д.Қобуловнинг имзосини сохталаштирган ҳолда маҳсулотни ўзлаштиришди. Шунингдек, "Богот дон" ОАЖ раҳбари Раҳимбой Аннамуратовнинг ўз мансаб ваколатини суистеъмол қилганлиги, вазифасига совуққонлик билан ёндашганлиги оқибатида бир қатор қонунбузарликларга йўл қўйилганлиги ҳам фож бўлди. Хусусан, Р.Аннамуратов ва жамиятнинг собиқ бош ҳисобчиси И.Юсупов ўзларига юклатилган вазифаларни лозим даражада бажармаганликлари оқибатида 3 йиллик давво мuddати ўтказиб юборилган 60 та хўжалик юритувчи субъектларнинг жами 65 млн. 278 минг сўмлик дебитор қарзлари ундирилмаган.

Шунингдек, собиқ бош ҳисобчи И.Юсупов иш фаолияти давомида Тошкент шаҳрига хизмат сафарига борганида "Саёҳат-сари" ва "Ал-Ҳосилот" меҳмонхоналарига иши тушмаган бўлса-да, уларда яшаганлиги тўғрисидаги сохта қивантларини жамият бухгалтериясига тақдим қилади. Натижада 6 млн. 798 минг 430 сўм пул маблағларини олиб, жамият мулкни талон-торож қилади.

"Богот дон" ОАЖга қарашли ёрдамчи хўжалик мудирини Сардорбек Исаев ҳам ўз бошлиқларидан қолтирмаган. У ёрдамчи хўжаликда боқилаётган йирик чорва молларини сотиб, ўрнига бошқа қичик қорамолликни келтириб қўяди. Натижада хўжаликда 45 млн. 370 минг сўмлик камомад аниқланди.

Жамият тараққиётига тўсиқ бўлаётган барча айбдорларга нисбатан жиноят иши кўзғатилади. Бироқ, мамлакатимиздаги кечиримлилиқ принципига амал қилган ҳолда, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг 2013 йил 12 декабрдаги "Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг йиғирма бир йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида"ги Қарорини асосида "Богот дон" ОАЖ мансабдор шахсларига нисбатан амнистия акти қўлланилди. Умид қиламизки, бундай бағрикенгликдан улар ўзларига тегишли хулоса чиқарадилар.

Бекзод ДАДАЖОНОВ,
СВОЖДЛҚК департаментининг
Олтиариқ туман бўлими
бошлиғи

Уларни алдаш йўли билан тўлдирилмаган ҳолатдаги йўл варақаларига имзо ва фермер хўжалик муҳрини қўйдиришга эришиб, кейинчалик ушбу бланкаларга фермер хўжаликларига техник хизмат кўрсатилгани ҳақидаги сохта ёзувларни киритишди ва улардан бухгалтерия ҳисоботларини тайёрлашда фойдаланишди. Оқибатда фермер хўжаликларига асосиз равишда 30 млн. 786 минг сўмлик тўловларни ҳисоблаб, 2 та фермер хўжалигининг 15 млн. 16 минг сўм миқдордаги тўловларини уларнинг корхона олдидаги дебитор ҳақдорликларини ҳисобига ундириб, фермер хўжаликларининг пул маблағларини талон-торож қилишди. Қолган 3 та фермер хўжаликларига эса корхона олдидаги мuddати ўтган кредитор қарздорликларининг асосиз равишда 15 млн. 770 минг сўмга ортишига сабабчи бўлишди.

Юқоридаги ҳолатлар бўйича "Қишлоқхўжаликкимё" ХАЖ Олтиариқ туман шўъба корхонаси мансабдор шахсларига нисбатан Жиноят кодексининг тегишли моддалари билан жиноят иши кўзғатилиб, суд томонидан жазо чоралари қўлланилди.

Қонун устуворлиги йўлида

Вилоятда қонунийликни таъминлаш, тадбиркорлик субъектлари ва фуқароларнинг ҳуқуқий онгини ошириш юзасидан профиллактика, ҳуқуқ тарғиботи ишларини кучайтирган ҳолда янги иш ўринлари яратиш, солиқ ва мажбурий тўловларнинг бюджетга тўлиқ тушишини таъминлаш, солиқ базасини кенгайтириш бугунги кундаги асосий вазифаларимиздан биридир.

Жумладан, солиқ ва мажбурий тўловларни тўлашдан қасддан бўйин товлаб, давлат бюджетига зарар келтираётган шахсларни аниқлаш борасида олиб борилган тадбирлар натижасида 64 та ҳолатда қонунбузарликлар аниқланди. Шунингдек, ҳокимият, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ва назорат органлари томонидан содир этилган 95 та қонунбузилиши ҳолатлари аниқланиб, 14 та ҳолатда ҳокимият, 27 та ҳолатда банк ва 57 та ҳолатда бошқа идораларнинг мансабдор шахсларига нисбатан ЖКнинг тегишли моддалари билан жиноят ишлари кўзғатилади.

Департаментнинг Қарши шаҳар бўлими томонидан фуқаро Н.Келдиёрованинг аризаси бўйича ўтказилган тадбирда Қарши банк коллежи директори Х.Шодмоновнинг кирдикорлари фож этилди. У аризагининг жиянларини ўқишга киритиш учун 500 АҚШ долларини по тарикасида талаб қилади. Воситачи Й.Мўминов орқали Н.Келдиёровадан 300 АҚШ долларини пора тарикасида олган вақтда тезкор ходимлар томонидан ушланган директор-

Қаҳрамон ХОДЖАЕВ,
СВОЖДЛҚК департаментининг
Қашқадарё вилоят бошқармаси бошлиғи

га нисбатан жиноят иши кўзғатилиб, суднинг ҳукми билан тегишли жазога тортилди.

Одам савдоси жиноятининг олдини олиш ва унга қарши курашиш масаласи бугунги куннинг устувор йўналишларидан биридир. Бироқ, жамиятимизда одам савдосидек қабиҳ иллат билан шуғулланаётган қимсалар ҳам учраб турибди. Бу борада олиб борилган ишлар натижасида 9 та ҳуқуқбузарлик аниқланди. Жумладан, департаментнинг Китоб туман бўлими томонидан фуқаро Н.Турабоев ва бошқаларнинг муурожаати ўрганилганда, "Қайнарбулоқ" ҚФЙ "Рус" қишлоғида яшовчи А.Шайматов аризаларини Россия Федерациясининг Новгород вилояти Барович шаҳрига олиб бориб, фуқаролик паспортларини олиб қўйгани маълум бўлди. Шунингдек, А.Шайматов 13 нафар ватандошларининг 39 минг 300 АҚШ долларини миқдордаги иш ҳақларини бермасдан, зўрлик билан ишлатиб келган. У суд томонидан қилмишига яраша жазога тортилди.

Шу билан бирга, барча тезкор-қидирув ва таҳлилий тадбирларда тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, улар фаолиятига ноқонуний аралашувларнинг олдини олишга қаратилган қонунчилик талабларига қатъий риоя этилишини таъминлаш чоралари ҳам кўрилмоқда.

Охирига етмаган савдо

Бугунги кунда тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш ва улар фаолиятини янада ривожлантириш мақсадида Президентимизнинг ташаббуси билан қатор фармон ва қарорлар қабул қилиниб, ҳаётга татбиқ этилмоқда. Бироқ, фуқароларимиз орасида қонунларни четлаб, осон даромад олиш пайида юрганлар ҳам учраб турибди. Бундай қимсаларнинг жамиятимизга фойдасидан кўра зарари кўпчилиги уларга қарши курашини кучайтиришни тақозо этади. СВОЖДЛҚК департаментининг Андижон вилоят бошқармаси ходимлари ўзларига юклатилган вазифалардан келиб чиқиб, ана шундай ҳолатларни аниқлаш, уларнинг ноқонуний фаолиятига чек қўйиш борасида бир қатор ишларни амалга ошириб келмоқда.

Хусусан, департаментнинг Андижон вилоят бошқармаси ва Андижон шаҳар бўлими хо-

димлари томонидан ҳамкорликда ўтказилган тезкор тадбирда Андижон шаҳри "Эски шаҳар" Марказий деҳқон бозори ОАЖ ҳудудида ҳаракатланаётган "Нексия" русумли автомашина тўхтатилган. Текширув чоғида салондан Қирғизистон Республикаси акциз маркалари билан елимланган "LD" номли 500 қути, "PALL MALL" номли 500 қути, "Беломорканал" номли 54 қути, жами 1054 қути ҳамда Ўзбекистон Республикаси акциз маркалари билан елимланган 17 хил турдаги 1380 қути тамаки маҳсулотлари топилиб, ашёвий далил сифатида олинган.

Ушбу ҳолат юзасидан олиб борилган суриштирув тадбирлари давомиде фуқаро С.Маматўхтаев юқоридаги тамаки маҳсулотларини опаси С.Имомходжаевага тегишли бўлган Андижон шаҳри, Янги-турмуш МФЙ, Янги-турмуш кўчасидаги хонадонда сақлаб келаётганлиги аниқланган.

Дилшодбек МИРЗАЕВ,
СВОЖДЛҚК департаментининг
Андижон вилоят бошқармаси
матбуот гуруҳи катта
инспектори

С.Маматўхтаевнинг кўрсатмасига асосан ходимлар томонидан маъмур хонадон кўздан кечирилганда, тегишли ҳужжатлари бўлмаган Қирғизистон Республикаси акциз маркалари билан елимланган 1150 қути "LD", 370 қути "PINE", 71 қути "Беломорканал", жами 1591 қути, Ўзбекистон Республикаси акциз маркалари билан елимланган 33 хил турдаги 3870 қути тамаки маҳсулотлари ҳамда Покистон Республикасида ишлаб чиқарилган 3250 қути "AVION" номли гуфтур маҳсулотлари мавжудлиги аниқланиб, ашёвий далил сифатида олинган.

Маъмур ҳолат юзасидан жиноят иши кўзғатилиб, айбдорларга нисбатан жазо муқаррарлиги таъминланди.

Масъулиятни унутган устоз

Юнон шоири Хилон шундай деган эди:
"Пасткаш тамагириклар марта жазони афзал кўр, чунки жазо бир марта берилган,
тамагирик эса умрбола динни сиёҳ қилади".

Хажқатдан ҳам шундай. Тамагириклик — энг ёмон иллат. Шу боис ҳам тамагирикликка ружу қўйилганларнинг қилмиши тезда ошқор бўлиб, қилган ишидан пуншаймон бўлади. Қуйида номи тилга олинмаган шахс ҳам нафс кутқусига учина-ю, оқибатда устоз деган номга доғ туширди.

Навоий вилоят Навбахор туманидаги қасб-хунор коллежларининг бирида махсус фан ўқитувчиси бўлиб фаолият юритиб келаётган Ҳалим Нурмаматов (исми-фамилиялар ўзгартирилган) ҳузурига илтимос билан ташриф буорган онанинг "дил изҳори"ни тинглагач, унинг оғирини "енгли" қилмоқчи бўлди. Аммо ўзининг ҳолис хизмати учун оладиган ҳақни ҳам ўша заҳоти келишиб олишга қарор қилди.

— Сиздан угина, биздан бугина, деган нақл бежиз айтилмаган, опажон, — дея гап бошлади устоз. — Сиз айтгандек қилиб, 2012-2013

ўқув йилида коллежимизнинг 3-босқичини тутатган ўғлингизга автомашина бошқарши ҳуқуқини берувчи ҳайдовчилик гувоҳномасини тайёрлаб бераман. Бунинг эвазига менга 220 минг сўм берасиз.

Иши битаётганидан хурсанд бўлган она келишилган жойга айтилган миқдордаги пулни олиб келди. Устоз ўзининг енгил автомашинасида ундан пулни санаб олаётган пайтда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходимлари томонидан қўлга олинди...

Инсонпарварлик, кечиримлилиқ — олий фазилат. Шу боис ҳам ушбу жиноий ишни кўриб чиққан туман суди Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг "Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг йиғирма бир йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида"ги Қарорининг тегишли бандига асосан Ҳ.Нурматовни жазодан озод этилди.

Жонибек АБДУКАРИМОВ,
СВОЖДЛҚК департаментининг Навбахор туман
бўлими бошлиғи

Экологик муаммолар назоратининг ўзига хос хусусиятлари

Фан-техника ривожланган XXI асри экологик хавф-хатар асри, дейиш жоиз бўлади. Бугунги кунда инсон ўзининг иқтисодий қувватини юқори даражаларга кўтариш, бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан яхшироқ яшаш иминида қудратли техник воситалар ёрдамида табиий бойликларни тобора кўпроқ ўзлаштириш руҳияти билан яшамоқда. Бу албатта, цивилизация ривожининг зарур омилларидан биридир. Аммо бу сиёсатни тўғри юргизиш учун ҳаётда ҳукми сурайдиган экологик қонунларни билиш ва унга амал қилиш лозим. Акс ҳолда экологик танглик юз бериб, цивилизация инқирозини келтириб чиқариши мўқаррар.

С айёрамизда турли ёқилгилардан фойдаланиш сабабли йилга бир неча миллиард тонна кислород сарф бўлмоқда. Қишлоқ ҳўжалигига яроқли ерлар ва чўчқ сувларнинг аксарият қисми ўзлаштирилиб, фойдаланилмоқда. Ўрмонлар эгаллаган майдонлар йилдан-йилга камайиб, чўл зоналарининг майдони ортмоқда, ҳаво ҳарорати йилдан-йилга кўтарилмоқда. Шунингдек, дунё аҳолиси йил сайин ўсиб, табиий захиралардан ҳўжалик мақсадларида янада кўпроқ фойдаланишга тўғри келмоқда. Бундан ташқари, техниканинг, саноат корхоналарининг ривожланиши ҳам атроф-табиий муҳитга жиддий зарар етказмоқда. Оқибатда дунёда экологик муҳитнинг ёмонлашуви билан боғлиқ турли касалликлар келиб чиқмоқда.

Табиати муҳофаза қилиш турли хил восита ва усуллар ёрдамида амалга оширилади. Шулардан энг муҳими, табиати ҳуқуқий муҳофаза этишидир. Яъни табиати қонунлар ёрдамида ифлосланишдан, ҳўжасизларча фойдаланишдан, захарланишдан ҳимоя қилишдир.

Мамлакатимизнинг тараққиёт ва демократия йўлидан изчил бориши Ўзбекистонда мавжуд бўлган бой табиий ресурсларга таянади. Мустақил тараққиётнинг илк кунлариданоқ улардан оқилона фойдаланиш ва келгуси авлод учун соф атроф-табиий муҳитни асраб-авайлаш борасида йўналишлар белгиланди. Бу мамлакатимиз аҳолисининг маънан бой ва соғлом ҳаётини таъминлашдаги асосий шарт ва омиллардан биридир. Шунингдек, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш ва аҳоли саломатлигини муҳофаза қилишга қаратилган ҳамда тегишли халқаро нормаларга мос ҳуқуқий база ҳам яратилган бўлиб, давлатимиз БМТнинг атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва барқарор тараққиёт соҳасидаги энг муҳим конвенциялари ҳамда бошқа халқаро ҳўжатларни ратификация қилиб, зиммасига олган барча мажбуриятларни бажариб келмоқда.

Давлатимизнинг Бош Қонунда атроф-муҳитга эҳтиёткорона муносабатда бўлиш ва уни асраб-авайлаш конституциявий норма сифатида белгиланган. Хусусан, Конституциянинг 50-моддасида фуқароларнинг атроф-табиий муҳитга эҳтиёткорона муносабатда бўлишга мажбурияти, 55-моддасида эса ер, ерости бойликлари, сув, ўсимлик ва ҳайвонот дунёси ҳамда бошқа табиий захиралар умумий бўйлик экани, улардан оқилона фойдаланиш зарур ва улар давлат муҳофазасидали-

ги белгилаб қўйилган.

Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси билан бир вақтда, яъни 1992 йил 9 декабрда Ўзбекистон Республикасининг "Табиати муҳофаза қилиш тўғрисида"ги Қонуни қабул қилинди. Шунингдек, табиати муҳофаза қилишга оид қонунчиликни амалга ошириш механизми ҳам ишлаб чиқилиб, мақсадли Давлат дастурлари ҳамда миллий ҳаракат режалари ҳаётга татбиқ этилаётди.

Мувозанатни шундай тартибда ушлаш кераки, бунда табиий ресурслардан фойдаланишда экологиянинг ва иқтисоднинг манфаатлари ҳисобга олинсин, уларнинг узвийлигини таъминлаш мумкин бўлмаса, устувор-

хитнинг мусаффолиги, экологик вазият хусусида сўз кетганда, озон қатламга ҳам алоҳида тўхталашга тўғри келади. Гап шундаки, ушбу қатлам ультратраваляш нурлари даражасини тартибга солувчи асосий манба ҳисобланади. Унинг емирилиши мислсиз иқлим ўзгаришига, одам имун тизимининг пасайишига, тери саратони касаллигининг кўпайишига, ўсимликлар ривожига, умуман, инсониятнинг турмуш тарзига салбий таъсир кўрсатади.

Шу боис, 1994 йилда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош Ассамблеяси томонидан 16 сентябрь — Халқаро озон қатламини ҳимоя қилиш куни деб белгиланди.

Таъкидлаш жоизки, мамлакатимизда экологияга, шу жумладан, озон қатламга салбий таъсир қилувчи ана шу омилларни камайтириш борасида самарали ишлар амалга оширилмоқда. Ўзбекистон

атроф-муҳитни ифлослантди. Оқибатда Амударё ва Сирдарё сувлари оғир металллар, пестицид, гербицид каби кимёвий моддалар билан ифлосланиб ва шўрланиб, уларнинг суви ичиб бўлмайдиган даражага келди.

Ўзбекистон ва Марказий Осиё давлатларининг биргаликдаги саъй-ҳаракатлари туфайли 1995-1997 йилларда Оролга сув қуйилиши 15-17 куб км.гача кўпайтирилган эди. Ёпиқ ҳавзанинг сув тақсими халқаро шартнома ва декларациялар орқали тартибга солинмоқда.

Мамлакатимиз учун экологик хавф туғдириб келаётган ва бугунги кунда дунёнинг бошқа мамлакатлари эътиборини жалб қилган экологик муаммолардан яна бири "Тожикистон алюминий компанияси" (Талко) давлат унитар корхонаси ишлаб чиқариш фаолиятининг экологияга ва инсон саломатлигига ҳалокатли таъсиридир.

1975 йилда экологик стандартларга риоя этилмасдан, замон талабларига жавоб бериб, қўрилган табиий ресурслардан асосида қўрилган мазкур корхона атроф-муҳитни захарли бирикмалар билан зарарлантарадиган манбага айланди. "Тожикистон алюминий заводи" давлат унитар корхонаси Душанбе шаҳри гарбидан 60 километр узоқликда, Турсунзода шаҳри яқинида жойлашган. Маълумотларга кўра, у йилга 350-400 минг тонна алюминий ишлаб чиқариш қувватига эга. Корхона Ўзбекистон Республикаси чегарасидан атиги 18 километр масофада жойлашгани боис, Сурхондарё вилоятининг Сароисиё, Узун, Денов, Олтинсой ва Жарқўрғон туманларидаги 1,1 млн. нафардан ортиқ аҳоли унинг зарарли таъсири остида қолмоқда.

"Талко"нинг саноат чиқиндилари Сурхондарё вилоятининг атроф-муҳити ва қишлоқ ҳўжалигига салбий таъсир кўрсатмоқда. Биринчи навбатда, атмосфера ҳавоси ифлосланмоқда. Атмосфера ҳавосида фторли водород микдори кўпайиб бораётгани оқибатда туپроқ, сув ресурслари зарарланмоқда, қишлоқ ҳўжалик экинлари ҳосилдорлиги, чорвачилик маҳсулдорлиги пасайиб кетмоқда, шунингдек, аҳоли саломатлиги ва генотипидаги салбий таъсир этмоқда.

Экологик муаммоларнинг ечимлари авваламбор, миллий ва халқаро экологик ҳуқуқий меъёрларни ишлаб чиқилгани ва ҳаётга татбиқ этилганига кўп жиҳатдан боғлиқ. Ўзбекистон Республикаси экологик сиёсатининг бош мақсади — ўз фуқаролари ва қолаверса, дунё ҳамжамиятини ҳаётий зарур бўлган экологик хавфсиз муҳит билан таъминлаш ҳамда табиий ресурслардан самарали фойдаланиш орқали табиат билан жамият ўртасидаги иқтисодий-экологик муносабат шаклини тақомиллаштиришдан иборатдир.

Қаҳрамон ИБРОҲИМОВ,
Навоий вилоят прокурори
ўринбосари

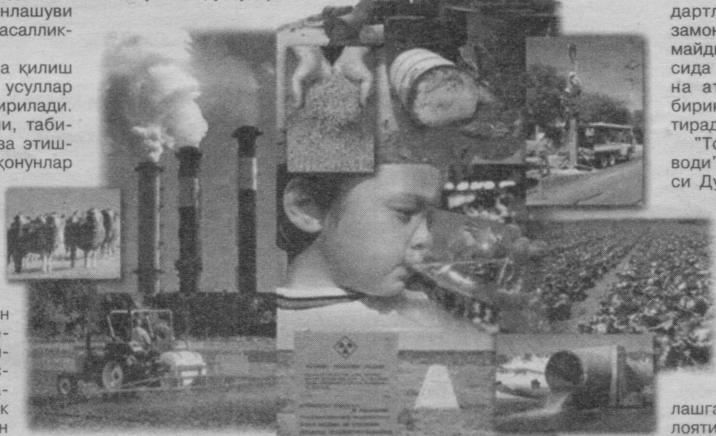
Экология соҳасидаги қонунлар ижроси устидан прокурор назорати соҳасидаги асосий эътибор — табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш ва келгуси авлод учун соф атроф-табиий муҳитни асраб-авайлашга хизмат қилишга қаратилган. Шунингдек, Конституциянинг 118-моддасида ва "Прокуратура тўғрисида"ги Қонунда белгиланганидек, "Ўзбекистон Республикаси ҳудудида қонунларнинг аниқ ва бир хилда бажарилиши устидан назоратни Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори ва унга бўйсунувчи прокурорлар амалга оширади".

Ушбу конституциявий норма атроф-табиий муҳитни муҳофаза қилишга қаратилган қонунлар ва қонуности меъёрий ҳўжатларининг аниқ ва бир хилда бажарилиши устидан назорат соҳасига ҳам таллуқлидир. Хусусан, "Прокуратура тўғрисида"ги Қонуннинг 2-моддасида фуқароларнинг ҳуқуқ ҳамда эркинликлари, жамият ва давлатнинг қонун билан қўриқланадиган манфаатларини ҳимоя қилиш прокуратура органларининг асосий вазифалари қаторига киритилганлиги қонунлар ижроси устидан прокурор назоратининг аҳамиятини очиб беради.

Қонуннинг 45-моддасида: "Прокурор фаолиятини баҳолашнинг асосий мезонлари қонунийликнинг ҳолати ва фуқароларнинг ҳуқуқлари ҳамда эркинликлари, жамият ва давлатнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилишнинг таъминлаши ҳисобланади" белгиланган бўлиб, бунда фуқароларнинг соғлом экологик тоза муҳитдан фойдаланиш ҳуқуқи таъминлангани ҳам инобатга олинган.

Экология соҳасидаги қонунлар ижроси устидан прокурор назоратини белгилаб берган қонуности меъёрий ҳўжатларидан бири Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2004 йил 11 мартдаги "Қишлоқ ҳўжалигида ислохотларни амалга оширишга қаратилган қонунлар ижросини таъминлашга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармонида. Мазкур фармон асосида 2004 йил 15 март куни Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг "Қишлоқ ҳўжалигида ислохотларни амалга оширишга қаратилган қонунлар ижроси устидан назорат олиб бориш прокуратура органлари фаолиятининг асосий ва устувор йўналишидан бири, деб белгиланди.

Инсон ҳуқуқ ва манфаатлари, жумладан, соғлом ҳамда қулай атроф-муҳитда яшаш ҳуқуқини таъминлаш бундан буён ҳам прокуратура органларига юклатилган вазифалардан бири бўлиб қолади.

лик экологияга берилиши лозим.

Ҳудди шундай принцип Ўзбекистон Республикаси олиб бораётган экологик сиёсатда, атроф-табиий муҳитни муҳофаза этишга бағишланган қонунларда ўз ифодасини топган. Бунинг юридик ифодаси сифатида экологик экспертизани, ҳўжалик ва бошқа фаолиятни амалга оширишда экологик талабларни, экологик талабларга жавоб бермайдиган корхоналар ва объектларни фойдаланишга киритишнинг ман қилинишини кўрсатиш мумкин.

Амалга оширилаётган бундай кенг қўламли ва изчил чора-тадбирлар натижасида мамлакатимизда истиқлол йилларида атмосферага зарарли моддаларни чиқариш 2 баробар, ифлосланган оқва сувларни оқизиш 2,2 баробар камайтирилди. Сўнгги бир неча йилда қишлоқ ҳўжалигида пестицидлардан фойдаланиш 5 баробар қисқартирилди, саноат корхоналарида экологик хавфсиз технологиялар кенг жорий этилмоқда, ишлаб чиқариш чиқиндилари қайта ишланиб, тозалаш қўрилмади. Модернизация қилинмоқда. Бу эса нафақат экологик, балки катта иқтисодий самаралар бермоқда.

Бугунги кунда атроф-му-

мазкур йўналишдаги муҳим ҳўжатлар ҳисобланмиш "Вена Конвенцияси"ни тасдиқлаб, "Монреал протоколи"ни имзолагани муҳим аҳамият касб этмоқда.

Мутахассисларнинг этирофича, юртимиз озон эмирувчи моддалардан фойдаланмаслик бўйича энг яхши амалиётга эга давлатлар сирасига қиради. Шунингдек, бугунги куннинг долзарб экологик муаммоларидан бири — Орол денгизининг қуриши билан боғлиқ.

Қачонлардир дунёдаги энг катта қўллар тоифасига кирган Орол денгизи 30-40 йил ичида шўр, ифлосланган ва халқ ҳўжалиги аҳамиятига кам эга бўлган ўртача қўллар тоифасига ўтиб қолди. Бунинг асосий сабабларидан бири, Амударё ва Сирдарё сув режимининг кескин ўзгариши, яъни 1982-1983 йилларга келиб, уларнинг оролга сув қуйишининг 12-13 баробар камайиб кетишидир. Натижада сув сатҳи 16 метрга, сув узаси 2 баробарга, сув ҳажми эса 4 баробарга камайиб кетди. Сувдан қуриган юз 3,3 млн. гектарни ташкил этгани ҳолда, шамол эрозияси натижасида тузалар минглаб километрга бўлган масофада

Алдаган божа

Яхши яшаш ҳар бир инсоннинг ҳаётлаги асосий мақсади. Инсон, энг аввало, рўзгорининг тўкилиги, уст-бошининг бутлиги учун меҳнат қилади. Бу барча даврларда ҳам муҳим ижтимоий аҳамиятга эга масалалардан бири бўлиб келган. Қаерда бўлмасин, снақдилдан меҳнат қилинса, ақл билан иш юритилса, албатта, унинг роҳатини кўриш мумкин бўлади. Орзулар ушалади. Оиласи бағрида роҳат-фароғатда яшайди. Фақат бунинг учун орзу-истаклар меъёрини билиш, ҳо-ю ҳаваслар моҳиятини англаб етмоқ лозим.

Хорижга иш излаб кетганларнинг аксарияти кўпроқ пул топиш илжинги билан йўлга отланади. Аммо ўзгаларнинг ёлгон ва уйдирмаларига ишонган айрим кишиларнинг орзу-истаклари саробга бўлиб чиқади. Оқибатда эса қўл-оёғига қуллик занжирини олиб олгани билмай қолади. Содда ва ишонувчан одамларнинг меҳнати эвазига чўнтагини қалпайтирадиганлар учун бу айни мудоага айланади. Афсуски, бугун ўз манфаати йўлида ўзгаларга қуллик сиртмогини солаётганлар, нафс кўйида меҳр-оқибатни, қон-қариндошликни унутиб қўётганлар топилади.

Киши қўлида ҳунари бўлса, ўз юртида, ўз қишлоғида ҳам насибасини топади. Қариндош-уруғчилик, одамгарчилик туйғуларининг қадрига етиб яшайди. Шунинг унутмаслик керакки, бизни охирабоддек ўзига тортадиган одамларга бойлик ортида, албатта, азоб ва машаққат, бирор қинғирлик ётади.

"Одам савдосига қарши курашиш тўғрисида" ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 3-моддасида одам савдоси деганда, куч билан тахдид қилиш ёки куч ишлатиш ёхуд бошқа мажбурий шакллари билан фойдаланиш, ўғирлаш, фирибгарлик, алдаш, ҳокимиятни суиистеъмол қилиш ёки вазиятнинг қалтислигини фойдаланиш орқали ёхуд бошқа шахсни назорат қилувчи шахсининг розилигини олиш учун уни тўловлар ёки манфаатдор этиш эвазига оғдириб олиш орқали одамлардан фойдаланиш мақсадида уларни ёллаш, ташвиш, топшириш, яшириш ёки қабул қилиш тушунилиши белгилаб қўйилган. Шунингдек, одамлардан фоҳишалик ва шахвоний мақсадларда фойдаланишнинг турли шакллари, мажбурий меҳнат ёки қизматлар, қуллик ёки ҳулликка ўхшаш эркин ҳолатлар ёхуд инсон аъзолари ёки тўқималарини ажратиб олиш ҳаракатлари ҳам одам савдосининг белгилари сифатида кўрсатиб ўтилган. Афсуски, бугун хорижга иш излаб кетаётганларнинг қанчадан қанчаси ана шундай қисматга дучор бўлаётти, оқибатда қадр-қимматидан, эркидан, энг ёмони, соғлиғидан айрилиб, хору зорликка йўлқопти.

Ойига 800 АҚШ доллари миқдоридан иш ҳақи олиш тўғрисидаги ваздаларга ишонган Китоб ва Чирокчи туманларида яшовчи бир гуруҳ фуқаролар ҳам мазкур жино-

ят қурбонига айлинишди. Чирокчи туманининг Давтош қишлоғида яшовчи Хусан Худойбердиев қизининг фотиҳа тўйига келган қариндошларига Россиядаги иш ва қўлига тўшадиган мोजना ҳақида роса оғиз кўпиртирди. Оғзига термулиб турганларнинг диққатини тортиш учун, гап орасида, агар боришни хоҳлаганлар бўлса, ҳар ойда 800 АҚШ долларидан маош олиб бериши мумкинлигини ҳам кистириб ўтди. Тақлиф кўпроқ Китоб туманида яшовчи божаси Азим Тўрақуловга маъкул келди. Ҳар ҳолда ўртада қариндошчилик ришталари бор. Шундай бўлса-да, у бир ўйлаб кўриши кераклигини айтди.

Тўйни ўтказиб, Россияга кайтган Хусан Худойбердиев орадан кўп ўтмай божасига кўнгирак қилиб, ишга тақлиф қилди. Шунингдек, жианнинг турмуш ўртоғи Улуғбек Хайдаровга ҳам қурилишда иш борлигини, тез орада божаси ишлаш учун ёнига келмаётгани, агар истаса, унга шерик бўлиб келиши мумкинлиги, бир ойда 800 АҚШ доллари миқдоридан маош олишини айтиб, уни ҳам кўндирди.

2011 йилнинг 21 ноябрь куни Азим Тўрақулов бошичилигида Жўрабек ва Жуманазар Равшанов, Обид Кувондиев ва Улуғбек Хайдаровлар Москва шаҳрига етиб келишди. Бу ерда уларни Хусан Худойбердиевнинг ўзи кутиб олди. Аэропортдан шахар томон йўл олган йигитлар 800 АҚШ доллари ҳаёли билан банд эдилар. Х.Худойбердиев эса эртасигаёқ йигитларга қурилишдаги ишларни бўлиб берди. Орадан 10 кунлар ўтиб, рўйхатга кўйдириш баҳонаси билан уларнинг фуқаролик паспортларини йигиштириб олди ва паспортга сохта муҳр кўйдириб, ўзида олиб қолади.

2012 йилнинг 22 январь куни Тошкент шаҳридан поездда Россия Федерациясига йўл олган Саид Худойбердиев 25 январь куни манзилга етиб борди. Хусан Худойбердиев унга ҳам 800 АҚШ доллари миқдоридан иш ҳақи ваъда қилган эди. Шунинг учун у ҳам қишнинг аёзли кунларига қарамай, келган кунининг эртасигаёқ бошқалар қатори ишни бошлаб юборди.

Маош тўлаш вақти келганида Х.Худойбердиев бирдан ўзгарди. Иш ҳақларини сўраганларга, "Пулни олганим йўқ. Иш ёқмаса, кетишларинг мумкин", дея жавоб қилди. Азим Тўрақулов бўлса қариндошлик тўфайли андиша қилиб, божасининг инсофга келишини кутиб, ишлашда

Одил ПОЁНОВ,
Чирокчи туман прокурори

давом этди. Бирок, унинг умиди саробдан бошқасига ўхшамасди. Х.Худойбердиев 2012 йилнинг 8 март куни Санкт-Петербургдаги шаҳрига янўш олдидан йўлдаги текширувлардан ўтиш учун ишга келганларга фуқаролик паспортларини кайтариб берди. Манзилга етиб келган, уларни ишга чиқариб юбориб, рўйхатга кўйдириш баҳонасида паспортларини такроран йиғиштириб олди. 2012 йилнинг 21 август кўнига қадар ўтган вақт давомида Хусан Худойбердиев уларга иш ҳақи бериш тўғрисида ўйлаб ҳам кўрмади. Ҳар сафар пул сўраганларга иш ёқмаса кетавериши мумкинлигини айтишдан чарчамади. Улуғбек Хайдаров 2012 йилнинг март ойидаёқ бошқа иш излаб кетишга мажбур бўлган эди. Саид Худойбердиев эса пулдан умидини узиб, ўша ерда ишлаб юрган қариндошларидан қарз олиб, 2012 йил 1 ноябрда уйига кайтиб келди.

Хусан Худойбердиев 2011 йилнинг ноябрь ойидан 2012 йилнинг август ойига қадар ўтган вақт давомида ваъда қилинган маошни тўлашдан бош тортиб, Азим Тўрақулов, Жуманазар Равшанов, Жўрабек Равшанов, Улуғбек Хайдаров, Саид Худойбердиев каби фуқароларнинг иш ҳақларини бермасдан, уларнинг жами 56 млн. 51 минг 927 сўмлик пулларини фирибгарлик йўли билан қўлга киритди.

Инсон ақл-идроки, таваққури, қолаверса, виждони, инсонийлиги билан бошқа тирик жонзотлардан фарқ қилади. Хусан Худойбердиев бу тушунчаларни унутиб, қариндошларининг меҳнати эвазига бойлик ортиришни кўзлади. Азим Тўрақулов божасини наيرانгига учиб, катта миқдорда зарар қўрган бўлса-да, ўртадаги қариндош-уруғчилик ҳурмати учун ўзига тегишли пулни олишдан воз кечиб, даъвосини кайтариб олди. Бирок бугун дунё миқдосида одам савдоси жиноятига қарши кураш олиб бориладими. Мамлакатимизда ҳам бу жиноятни бартараф эттишга қаратилган қонунлар, қатор ҳуқуқий нормалар ишлаб чиқилган. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 135-моддаси "Одам савдоси" деб номланган, ушбу жиноятга қўл урганларга нисбатан жазонинг муқарраблиги қатъий белгилаб қўйилган.

Жиноят ишлари бўйича Чирокчи туман суди мазкур ишни кўриб чиқиб, айбланувчига нисбатан тегишли жазо тайинлади. Шунингдек, айбланувчи томонидан жабрланувчиларга етказилган зарарларни тўлиқ ундириш тўғрисида қарор чиқарди.

Бугун мўмай даромад илжинга қимилангандир ёлгон ваъдаларига ишониб, хорижга йўл олмақчи бўлаётганлар бошларига тушиши мумкин бўлган ана шундай қўнғилсизликлар хусусида чуқурроқ ўйлаб кўрсалар, оғоҳ ва ҳушёр бўлсалар, ўз ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қила олишларига ишонч ҳосил қилсалар, ёмон бўлмасди. Зеро, инсон эрки, манфаати, унинг қадр-қиммати барча нарсадан устундир.

Яҳё Самадов (исм-фамилиялар ўзгартирилган) кўчага отланар экан, қаерга кетаётганини сўраган рафиқасига "Шифононга бориб, ошнамзини кўриб келамиз, кўчанинг бошида дўстларим кутиб турибди", деб жавоб қилди-да, шошилиб чиқиб кетди.

«Бизнинг уйда нима қиялпсан?» ёҳуд ўринсиз шубҳа касри

Муҳаммадислом АҲМАДЖОНОВ,
Андижон вилоят прокуратураси бўлими бошлиғи

Оғайнилари кўзлаган мақсадга етишгач, шифонона ақинидаги миллий таомлар ошхонасига киришди. Улар ан-чагача тамадди қилиб ўтиришди, дастурхонда спиртли ичимлик ҳам бор эди. Ошхона ходимлари жойни кўп вақт банд қилиб ўтирганларидан аччиқланганини сезган оғайнилардан бири:

— Кетдик, қиладиган иши йўқ одамга ўхшайсанлар, кўп ўтмай қоронғи тушди, йўл ҳам анча бор экан, — деди.

Дўстлар унинг гапини қўллаб-қувватлаб, бирин-кетин ўринларидан кўзгалашди.

Қишлоққа етиб келганларида ҳали қоронғилик атрофга ўз тўрини ёйиб улгурмаганди. Шу боис ошанлар тарқалиб кетгилари келмай, қишлоққа келиб олдик-ку, дея яна чойхона томон юришди. Чойхоначи уларни илиқ кутиб олди. Улфатлар яна иккита шижани бўшатишди.

Яҳёни ичкилик ўз таъсирига олди. Унинг чайқалиб тургани кўрган улфатлари яшаш хонадонни жойлашган кўча бошигача кузатиб қўйишгач, ўз уйларига тарқалдилар. Бу маҳалда соат тунги ўн бирлар чамаси эди. Бир вақт бундай қараса, Яҳёнинг уйдан таниши Умид чўкиб келмоқда. У Умиднинг енгилтабиятлигини биларди. Шу боис, ҳар хил шубҳалар миёсида айлана бошлади. "Нега кирди? Бирор нарсани ўмариб чиқиб кетаётган бўлса-чи?"

— Бизнинг уйда нима қиялпсан? — сўради Яҳё.

Умид жавоб бериш ўрнига, қочиб қолди. Яҳё унинг ортидан қувиб етгач, ушлаб олиб, дуч келган жойига уриб, тепа бошлади. Кейин жабрдийдани кўчада қолдириб, тоғасининг уйига кириб кетди.

— Мени уйга олиб бориб қўйинг, — илтимос қилди Яҳё тоғасининг аёллеса.

— Нима гап, бунча нафасинг оғзингга тиқилмаса?

— Э, сураманг, бировни урдим...

— Кимни урдинг? Нега бекордан-бекорга урасан? — ҳайрон бўлди тоғасининг хотини.

— Бекордан-бекоргамас, сигарет сўради, бермасам, ҳақорат қилди, — деди Яҳё ўзини оқлаб.

— Барибир, бекор қилибсан.

Кўчага чиққан Яҳё уйига кетмади. Тоғасининг уйига кайтиб келди ва жиани билан кўчага чиқди. Улар Умид ётган жойга келишди. Умид ҳали ҳам шу ерда ётарди. Инсонийлик қиёфасини йўқотган Яҳё унга ёрдам бериш ўрнига шу ерда пайдо бўлган яна бир маҳалладоши Аброрнинг бу одам ким экан, деган саволига бу ерликка ўхшамайди, деб жавоб берди. Умидга ёрдам кўрсатиш унинг ҳаёлига ҳам келмади. Ҳеч нарсаси бўлмагандек уйига келиб, ётоқхонасига кириб кетди ва ётиб ухлади. Эрталаб кўчага чиққанида, маҳалладошларидан Умидни қимдир кечаси калтаклаб кетганини эшитди. Кўз олдидан онаси ва укасининг безовта қиёфалари, "Кийимларинг қон, ишқилиб Умидни сен урмадингми?" деган саволларга бамайлихотир йўқ деб жавоб бергани кетмасди. У бу ҳаёлларни бир амаллаб нари қувди-да, ўзини хотиржам тутиб, танишлари билан Асака туманига кетди.

Турмуш ўртоғи тўйга чиққаб кетиб, қайтиб келмаганидан хавотирга тушган Анзират бўлган воқеани эртаси куни эшитди. Эшитди-ю, наридан-бери кийимларини алмаштириб, эри ётган шифонона томон шошилди. У етиб борганида шифокорлар умр йўлдаши оламдан ўтганлигини маълум қилишди...

Эртаси куни ички ишлар идорасига қақиртилган Яҳё айбини тан олишдан ўзга чора тополмади. Чунки гувоҳлар, кийимларидан доғлар унинг айбини исботлаб турарди. Жиноят ишлари бўйича вилоят судининг судлов ҳаёти мастлик оқибатида арзимас шубҳаларга алданиб, бир инсонга тан жароҳати етказган, боз устига мушкул чоғда, тез тиббий ёрдам бериш ўрнига воқеа жойини тарк этган Яҳё Самадовнинг қилмишини қонун доирасида кўриб чиқди. Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг тегишли модда ва бандларига кўра айбдор деб топилган Яҳё Самадовга нисбатан озолиқдан маҳрум қилиш жазоси тайинланди. Шунингдек, суд ҳуқуқига кўра, ундан жабрланувчи деб эътироф этилган Умиджоннинг рафиқасига 1 млн. 24 минг сўм ундириб берилганидан бўлди.

Юқоридагилардан кўриниб турибдики, ҳар бир иллатнинг илдици мастлик ва бекорчиликка бориб тақалади. Мана шу икки иллатдан ҳалос бўлган инсон борки, муҳтожликка ва тушкунликка учрамайди, ноҳўй қадам босмайди. Шундай экан, ҳар биримиз соғлом турмуш тарзига амал қилишимиз зарур.

ЎҚИТИШНИНГ МАСОФАВИЙ ШАКЛЛАРИ

Таълимнинг стратегик муаммолари бўйича мутахассисларни ўқитишнинг масофавий шаклини 21-асрнинг таълим тизими деб аташди ва бугунги кунда унга катта эътибор берилмоқда.

Масофавий ўқитиш мавзусининг долзарблиги шундаки, жамият ўсишининг натижалари муқаддам технологиялар соҳасида жамланган бўлса, бугунги кунда улар ахборот технологиялари соҳасида мужасамлаштирилмоқда. Бугунги кунда ҳаётимизга информатика асри кириб келди. Унинг ривожланиш босқичларини ҳозирги дақиқаларда телекоммуникациявий шаклларда кўриш мумкин. Бу соҳага, яъни масофавий ўқитишга ахборот ва билимнинг мулоқотта кириши сифатида қаралади.

Малакавий билимлар, воқеликнинг шиддат билан ривожланиши нуктаи назаридан уларни мунтазам равишда тақомиллаштириб бериш зарур. Ўқитишнинг масофавий шакли эса бугунги кунда вақт ва масофавий чегаралардан қатъи назар, оммавий узлуксиз мустақил малакани, билимини ошириш, ахборотлар алмашиш тизимини ташкил қилиш имкониятларини яратиб беради.

Бундан ташқари, масофавий таълим тизими ҳамма одамларга, ҳалқларга уларнинг ижтимоий ҳолатидан (мактаб ўқувчилари, олий ўқув юрлари талабалари, фуқаролар, ҳарбий хизматчилар, ишловчи ҳамда ишсизлар ва ҳ.к.), мамлакатнинг ҳар қандай ҳудудида, шу жумладан, ҳорижий мамлакатларда яшайдиган қатъи назар инсоннинг таълим

ва ахборот олиш ҳуқуқларини амалга ошириш учун тенг имкониятлар яратади. Шу босқичдан ҳам педагогик адабиётларда масофавий ўқитиш муаммоларига катта эътибор бериб келинмоқда.

Юқоридаги ҳолатлардан келиб чиқиб шундай хулосага келиш мумкин: масофавий таълим мутахассисларнинг малакавий даражасини мунтазам равишда юқори сақлаб туриш ва уларни тайёрлаш тизимининг энг самарали шакли сифатида кириб келди. Шундай экан, ўқитишнинг бундай шаклидан самарали фойдаланиш зарур ва бугунги кундаги энг асосий масалалардан бири масофавий таълимнинг норматив-ҳуқуқий базаси ишлаб чиқиши ва қабул қилиниши, масофавий ўқитиш тушунчаси аниқ берилиши ва унинг назарий асослари кўриб чиқиши лозим.

Масофавий ўқитиш деганда нимани тушуниш керак? Масофавий ўқитиш — бу янги, махсус ўқитиш шакли бўлиб, аънавий ўқитиш шаклидан бирмунча фарқ қилади. Унда ўқитишнинг воситалари, усуллари, ўқитиш, мулоқот шакллари ўзига хосдир. Шундай бўлса-да, ўқитишнинг ҳар қандай шакли, тизими каби масофавий ўқитиш ҳам аниқ мақсадни кўзлайди.

Масофавий ўқитиш шакли бошқа ўқитиш шаклларида фойдаланиладиган махсус за-

монавий технологик асослар билан фарқланади, яъни унда ўқитиш фақат компьютер телекоммуникациялар, компьютер телекоммуникацияларининг нашрли воситалари, компакт-дисклар, кейс-технологиялар ва бошқалар билан комплекс тарзда олиб борилади.

Масофавий ўқитишни сиртки ўқитиш билан алмаштириш мумкин эмас. Улар ўртасидаги фарқ шундан иборатки, масофавий ўқитишда мунтазамлик ва самарали интерфасоллик таъминланади. Масофавий ўқитишга таълимнинг янги шакли сифатида қараш лозим бўлади.

Масофавий ўқитишни бошқа ўқитиш шаклларида ажратилган ҳолда кўриб чиқиш ҳам мумкин эмас. Масофавий ўқитишда ҳам аънавий ўқитиш шакллари мақсади ва мазмунига таъйинлади. Лекин материалларни тақдим қилиш шакли ўқитувчи ва ўқувчи ҳамда ўқувчиларнинг ўзаро мулоқоти билан фарқ қилади, яъни улар ўртасидаги мулоқот ахборот технологиялари асосида амалга оширилади.

Масофавий ўқитишнинг ташкилий принциплари аънавий ўқитиш принципларига ўхшаш ва монанд (илмийлик, тизимлик, мунтазамлик, фаоллик, ошқоралик, индивидуаллик ва бошқа принциплар), лекин уларни амалга ошириш, яъни янги ўқитиш шаклининг ўзига хос жиҳатлари билан боғлиқ бўлган информацион алоқа шакллари — интернет, унинг хизматлари билан фарқ қилади.

Шундай қилиб, бир томондан, масофавий ўқитиш таълимнинг умумий тизими доирасида кўриб чиқилса, бошқа томондан эса уни ҳам тизим, ҳам жараён сифатида бир-биридан ажратиш зарур. Масофавий ўқитиш бошқа ўқитиш шакллари каби педагогик лойиҳалаш босқичини назарий тушуниш, унинг мазмуни ва педагогик (педагогик технологиялар, усуллар, шакллар доирасида ўқитиш) жамловини ташкил қилади. Шундай экан, масофавий ўқитишнинг бугунги кундаги вазифаси: электрон курсларни, электрон дарсликларни, ўқитиш воситаси комплексларини яратиш, электрон тизимларда ўқитиш жараёнини ташкиллаштиришга оид педагогик технологияларни ишлаб чиқишдан иборат.

Масофавий ўқитиш курслари, ўқувчилар фаолиятини мукамал ва батафсил режалаштиришни, уни ташкиллаштиришни, ўқитишнинг мақсад ва вазифаларининг аниқ белгилашсини ҳамда зарур ўқув ҳужжатларининг етказиб берилишини кўзда тутади. Улар эса, ўқувчи ва ўқитувчи ўртасидаги интерфасолликни, ўқувчи ва ўқув материаллари ўртасидаги қайтарув алоқани таъминлаши ва янгиликлар, муаммоли масалаларни гурӯҳлар бўлиб ўрганиш имкониятларини яратиб бериши лозим.

Масофавий ўқитишнинг кенг тарқалган турларидан бири интерфасол телевидениедир. Интерфасол телевидение шаклининг афзаллиги шундаки, ўқитувчида ҳар хил

Бахтиёр ПУЛАТОВ,
Бощ прокуратураининг ОУК
катта ўқитувчиси

масофада бўлган аудитория билан бевосита визуал алоқада бўлиш имкониятлари мавжуд. Унда янги педагогик усуллар, лаборатория тажрибалари намойиш қилинади, ўқитувчи ва ўқувчилар ўзларининг соҳалари бўйича янгиликларни билишлари, уларни ташкил қилади, информацион технологияларнинг гувоҳи бўлишлари, мулоқот ва мунозараларда иштирок этишлари мумкин. Масофавий ўқитишнинг бундай шакли мақсади ошириш ва мутахассисларни тайёрлаш тизимида интерфасол ва истиқболли ҳисобланади. Бироқ, ҳозирги вақтда улар молиявий нуқтаи назардан ниҳоятда қimmat турувчи технологиялар билан боғлиқ.

Масофавий ўқитишни ташкил қилишнинг яна бир усули электрон дарсликлар сифатида компакт-дисклардан фойдаланишни кўзда тутади. Бу усул кўпроқ мутахассислар малакасини ошириш имкониятига эга. Компакт-дискларнинг интерфасоллиги, мультимедиа имкониятлари, катта ҳаждаги ахборотга эгаллиги ва булар ҳисобида масофавий ўқитиш жараёнини юқори даражада оптималлаштириши билан ажралиб туради.

Ўқитишнинг бу шаклини ривожлантириш, тақомиллаштириш ва ҳаётга таъбиқ этиш бугунги куннинг энг долзарб масалаларидан бири ҳисобланади.

Мамлакатимизда жиноят йўлига билиб-билмай кириб қолган шахсларни амнистия акти асосида афв этиш сиёсати истиқолга эришилгандан буён изчиллик билан амалга оширилаётган келинмоқда.

Инсонпарварлик сиёсатининг ифодаси

Ўтган давр мобайнида мамлакатимизда жиноят содир қилган фуқароларга нисбатан амнистия қўллашнинг ўзига хос миллий модели шаклланди. Хусусан, амнистия давлатимиз учун юксак тарихий аҳамиятга эга бўлган муҳим тарихий саналарда — Давлат мустақиллигининг эълон қилиниши ёки Конституция қабул қилинганлиги муносабати билан қабул қилиниб келинмоқда. Бунинг натижасида минглаб инсонлар ўз оилалари бағрига қайтишмоқда, уларга тўғри яшаш ва ҳалол меҳнат қилиш учун қайта имконият берилмоқда.

Улугбек АБДУРАХМАНОВ,

Тошкент шаҳар прокуратураси бўлим прокурори

нинг иш юритувдан тугатилишини.

Мазкур қарорга асосан биргина Миробод туманида жиноят ишлари бўйича туман суди томонидан жами 481 нафар (12 марта ҳолатига қўра) шахсга нисбатан амнистия акти қўлланилди. Хусусан, жазони ижро этиш муассасаларидан 22 нафар фуқаро озодликка чиқди. Уларнинг 13 нафари ишга жойлаштирилган бўлса, 3 нафари ўқишга юборилди. Тиббий кўрик натижасига қўра айримлар махсус даволаш муассасаларига юборилди.

Шунингдек, қарор бўйича ҳаракатдан тугатилган жиноят ишларидан 25 таси юзасидан фуқаролик ишлари судларига 554 млн. 446 минг сўм миқдоридagi моддий зарарни ундириш бўйича даъво аризалари киритилди. Шу билан бирга, туман прокуратураси томонидан қарорнинг мазмун-моҳиятини жамоатчиликка етказиш юзасидан 104 мартаба турли учрашувлар ва тадбирлар ўтказилди.

Таъкидлаш жоизки, ушбу қарорнинг қабул қилиниши, биринчидан, шахсни, унинг ҳуқуқ ва эркинликларини, жамият ва давлат манфаатларини, табиий муҳитни, тинчликни, инсоният ҳавфсизлигини жинойий таъовузолардан қўриқлаш, шунингдек, жиноятларнинг олдини олиш, фуқароларни республика Конституцияси ва қонунларига риоя қилиш руҳида тарбиялашга, иккинчидан, маҳкумни алоқадан тузатиш, унинг жинойий фаолиятини давом эттиришга тўқсинлик қилиш ҳамда маҳкум, шунингдек, бошқа шахслар янги жиноят содир этишининг олдини олишга, учинчидан, одиллик принципининг намоён бўлишига хизмат қилади.

ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН * ЭЪЛОН

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг расмий веб-сайти (www.parliament.gov.uz)да ёшлар ўртасида "Парламентаризм билимдони-2014" он-лайн таълими эълон қилинди

Таълиمنىнг асосий шартлари ва талаблари

1. Таълим иштирокчиси — 14 ёшдан 30 ёшгача бўлган ёшлар
2. Таълиمنىнг мақсади — ёшларнинг ҳуқуқий ва сиёсий маданиятини ошириш, улар орасида Конституция ҳолатларини ва ушбу ҳолатлар асосида қабул қилинган қонунларнинг мазмун-моҳиятини тарғиб қилишга қўмақлаштириш, миллий парламентнинг фаолияти тўғрисида тўлиқ ва ишончли ахборот олишни таъминлашдан иборатдир.
3. Таълилда қатнашиш қондилари — таълимовча иштирок этишни хоҳловчилар таълим иштирокчиси сўровномасини тўлдириниши лозим. Унда ўзи ҳақидаги маълумотлар (исми-шарифи, туғилган йили, иш ёки ўқини жойи, яшаш манзили, телефон рақами) кўрсатилади. Таълим иштирокчисининг сўровномаси Қонунчилик палатаси веб-сайтида жойлаштирилади.
4. Таълиمنىнг асосий шартлари — таълимовча бериладиган саволлар Қонунчилик палатасининг расмий веб-сайтида ҳар ҳафтанинг сешанба кунини жойлаштирилади (март ойидан декабргача). Таълим иштирокчиларининг жавоблари савол эълон қилинган ҳафтанинг якшанба кунингача қабул қилинади. Ушбу муддат давомида таълиمنىнг ҳар бир қатнашчиси саволларга фақат бир марта жавоб бериши мумкин. Шунингдек, иштирок этишни хоҳловчилар таълиمنىнг исталган туридан бошлаб қатнашиш ҳуқуқига эга.
5. Таълим саволларининг йўналишлари:
 - Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси ва қонунлари;
 - Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг фаолияти;
 - Депутатлик бирлашмалари фаолияти (сиёсий партиялар фракциялари, депутатлик гурӯҳлари сони, уларнинг таркиби ва вазокатлари).
6. Таълимини баҳолаш мезонлари — ҳар ҳафта (таълим тугатилган калдар) сешанба кунини мазкур учта йўналиш бўйича 3 та савол 4 та жавоб вариант билан эълон қилинади. Ҳар бир тўғри жавоб бир балдан баҳоланади. Барча савол ва жавобларнинг вариантлари ўзбек ва рус тилларида жойлаштирилади. Қонунчилик палатасининг веб-сайтида ҳар душанба кунини таълим қатнашчиларининг рейтинг ҳафтави эълон қилинади, унда қатнашчиларнинг исми-шарифи ва умумий баллари кўрсатилади.
7. Таълим голибларини аниқлаш ва тақдирлаш — таълим натижаларига қўра, йиғилган балларнинг миқдорига қараб уч нафар голиб аниқланади (тўплаш мумкин бўлган энг юқори балл — 120 балл). Агар тўпланган баллар ҳисоби тенглашиб қолса, голиблар ўртасида қўшимча тур ўтказилади. Голиблар Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг диплом ва эскилик совғалари билан тақдирланадилар. Таълимовча фаоллик кўрсатган ёшлар Қонунчилик палатасида ўтказиладиган тантанали тақдирлаш маросимига қатнашиди, Қонунчилик палатаси фаолияти билан алоқадан танишадилар.
8. Таълимини ўтказиш муддати — 2014 йил 4 мартдан 2014 йил 1 декабргача. Он-лайн таълиمنىнг ўзига хос жиҳати шундаки, унда саволлар компьютернинг электрон турмоғига киритилган бўлиб, жавоблар электрон тартибда ҳисоблаб чиқилади ва голиблар аниқланади. Таълимовча фаол иштирок этиш ва миллий парламентаризм билимдонига айланинг!

Тўйдаги жанжал фожиага айланди

Халқимиз ўзининг тўй ва ҳашамлари билан довруғ қозонган. Бонси, тўйларимиз доимо кўтаринки руҳда, шоду хуррамлик билан ўтади. Қувонарлиси, бундай маросимларда қариндошлар, яқинлар жамулам бўлиб, дилдан суҳбат қураллар, узоқ вақт кўриша олмаганлар шу баҳона кўришадилар. Тўй уларни бир-бирлари билан янада яқинлаштиради. Афсуски, қуйида баён этиладиган воқеада бунинг акси бўлди. Тўйда чиққан жанжал охир-оқибат аянчли фожиа билан интиҳо топди.

2013 йил 11 январь кунин Чирокчи туман марказида жойлашган "Ёшлар Маданият маркази" тўйхонасида ўтказилаётган Отақул Эшоннинг (исм-фамилиялар ўзгартирилган) никоҳ тўйида унинг яқинлари-ю, қариндош уруғлари жам бўлишди. Улар қатори Ўрмон Олимов ҳам турмуш ўртоғи Дилрабо Хусанова ҳамда фарзандлари Шарифа ва Соҳибжонлар билан ташриф буюрган эди.

Ў.Олимов базмини бироз томоша қилиб ўтиргач, яқинларининг столига ўтди. У ерда қариндоши Сайфулла Мурадов ҳам бўлиб, улар нима учундир чиқишолмас, ораларида аввалдан адоват бор эди. Шунинг учун бўлса керак, С.Мурадов Ў.Олимовга бу столга ўтирмаслигини айтиб, уни ҳайдади. Оқибатда иккаласи жанжаллашиб қолади-ю, ўзини ҳақоратлангандек хис қилган Ў.Олимов пиё-

ладаги ароқни С.Мурадовнинг юзига сеппиб юборади ва мастлиги туфайли ўзини бошқара олмай, унга ташланади. С.Мурадов эса ўзини ҳимоя қилиш мақсадида бўш шиша билан Ў.Олимовнинг бошига уради. Жанжалга Отақулнинг ўғли Соҳибжон аралашади. Бу орада Соҳибжон пешонасига бўшаган шиша зарбасини қабул қилиб олади.

Асабларини жиловлай олмаган ота-ўғил зумда қаердандир ошхона пичоғи топиб келиб, С.Мурадовни ўлдирш мақсадида унга ташланади. Аммо тўйхонадагилар уларни ажратиб қўйишади. Пичоқни эса тортиб олиб, отиб юборишади.

С.Мурадов бўлса тўйхонадан чиқиб, автомашинасига ўтиради-да, уйига кетиб қолади. "Рақиблар"ининг бундай ҳаракатидан ота-ўғилнинг кўксидagi қасос ўти янада

аланга олиб кетади. Ундан ўч олиш мақсадида ортидан тушишади. Манзилга етиб боргач, автомашинадан таёқ олиб, С.Мурадовнинг уйига босириб киришади.

— Ҳой, Сайфулла, буёққа чиқ. Эркакчасига гаплашиб оламиз, — дея бақиради Ў.Олимов.

Уларнинг овозини эшитган уй эгаси ҳовлисига чиқishi билан унга ташланади. Тепиб йиқитгач, таёқ ва белкурак билан С.Мурадовни турмуш ўртоғи ҳамда қизининг кўзи ўнгида аёвсиз калтаклашади. С.Мурадов хушсиз ҳолатга келгандан сўнг ўлган деб ўйлаб, воқеа жойидан қочиб кетишади. Йул-йўлақай таёқ ҳамда белкуракни дарёга отиб юборишади.

Қариндошлари зудлик билан С.Мурадовни шифохонага олиб боришади.

Қариндошидан "боблаб" ўчини олган бўлса-да, Ў.Олимов ҳали аламидан чиқмаган экан. Оғир тан жароҳати олиб, ҳаёт билан олишиб ётган С.Мурадов Чирокчи туман тиббиёт бирлашмасининг шошилинч тиббий ёрдам марказига олиб келинганини эшитган "муштумзўр" шифохонага етиб келиб, бу ерда ҳам жанжал уюштиради. У касалхонада

Отабек ШОИМОВ,
Бош прокуратура бўлим прокурори

беморнинг ҳолидан хабар олиш учун келган жабдийданинг қариндошлари Ф.Шодмонов, Т.Яхшибоев ва А.Нибёқуловларни уриб-дўппослайди.

Афсуски, шифокорлар томонидан тиббий ёрдам кўрсатилишига қарамасдан, орадан бир ойдан ошдиқ вақт ўтиб, Сайфулла Мурадов шифохонада вафот этади.

Қонунлари устувор юрда жиноят жазосиз қолмайди. Инсон ҳаётига қасддан ҳавф солиб, унинг жонига тажовуз қилган кимсаларнинг бундай ҳаракатларини ҳеч нарса билан оқлаб бўлмайди. Жиноят ишлари бўйича Қашқадарё вилоят суди ота-ўғилнинг қилмишларига қонуний жазо тайинлаб, ҳукм чиқарди. Унга кўра, Ўрмон ҳамда Соҳибжон Олимовлар умрларининг 19 йилини сим-тўрлар ортида қарши қолади.

Афсуски, жahlни бошқара олмаслик бир оиланинг икки аъзосига панд берган бўлса, иккинчи хонадондан яна бир кишини ҳаётдан бевақт олиб кетди.

Қидирув вақтинча тўхтатилди

Ҳинд океанида Malaysia Airlines авиакомпаниясига тегишли самолётнинг қидирув ишлари ноқулай об-ҳаво шароити сабабли вақтинча тўхтатилди. Бу ҳақда Австралия денгиз ҳаракати хавфсизлиги бошқармаси хабар берган.

"Бугунги қидирув ишлари ёмон об-ҳаво шароити сабабли тўхтатилди. Барча самолётлар Перт шаҳрига қайтишади, кемалар эса қидирув ҳудудини тарк этишмоқда", — дейилади хабарда.

Авалроқ хитойлик экспертлар сунъий йўлдош орқали олинган янги суратларни тақдим этишган бўлиб, унда йўқолган йўловчи ҳаво кемасининг эҳтимолий бўлаклари кўрсатилган эди.

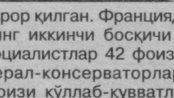
Эслайтиб ўтаиш, 8 март кунин Малайзия авиакомпаниясига қарашли самолёт парвозга чиққандан икки соат ўтгач, сирли тарзда ғойиб бўлган. Лайнер бортида 227 нафар йўловчи ҳамда 12 нафар экипаж аъзоси бўлган.

Францияда янги бош вазир тайинланди

Франция президенти Франсуа Оланда 31 март кунин мамлакат ички ишлар вазири Мануэль Вальсни ҳукумат раҳбари этиб тайинлаш ҳақида қарор қабул қилди.

Мануэль Вальс Франциянинг аксарият аҳолисини томонидан қўллаб-қувватланаётган "машхур ва гайратга тўла" сиёсатчи ҳисобланади.

Оммавий ахборот воситаларида қайд этишича, мамлакатда ҳукмрон бўлиб турган социалистик партия яқинда бўлиб ўтган сайловларда мағлубиятга учрагандан сўнг, президент Франсуа Олланд Жан-Марк Эйро бошчилигидаги вазирлар маҳкамасини истеъфога чиқаришга қарор қилган. Францияда муниципал сайловларнинг иккинчи босқичи якунига етди. Унга кўра, социалистлар 42 физ овоз тўплаган бўлса, либерал-консерваторларни сайловчиларнинг 49 фоизи қўллаб-қувватлаган.

Франция президенти Франсуа Оланда 31 март кунин мамлакат ички ишлар вазири Мануэль Вальсни ҳукумат раҳбари этиб тайинлаш ҳақида қарор қабул қилди.

Халқаро ҳаёт

Уч йўлчамли пиёдалар йўлакчаси

Қирғизистон пойтахтида ҳаваскор ёшлар кўчадаги пиёдалар ўтиш жойи — "зебра" йўлакчасини уч йўлчамли қўринишга келтиришган.

"Зебра" тасвирланган сурат интернет тармоғида 220 дан ортиқ фойдаланувчиға маъқул бўлган. Одамлар эса бунга турли фикрлар билдиришган.

"Ишонлари тарзда чизилгани, сурат жонли чикқани яҳши, аммо масаланинг бошқа томони ҳам бор. Масалан, бу йўлакча ҳайдовчиларни чалғитишини назарда тутиб, бир қатор фойдаланувчилар ўзининг олдидан тўсатдан шундай манзара чикиб қолишини истамаслигини баён этган", — деб ёзишган аксарият интернет фойдаланувчилари.

Баъзи инсонлар эса бунинг ҳатто ҳавфли эканлигини ҳам таъкидлашган. Яъни буни қўриб, чўчиб кетган ҳайдовчилар бирдан тормозни босса, автохалокатга учрашлари мумкинлигини айтиб ўтишган.

ЭЪЛОН • ЭЪЛОН • ЭЪЛОН • ЭЪЛОН • ЭЪЛОН • ЭЪЛОН • ЭЪЛОН • ЭЪЛОН • ЭЪЛОН • ЭЪЛОН • ЭЪЛОН • ЭЪЛОН • ЭЪЛОН • ЭЪЛОН • ЭЪЛОН

Диққат! Диққат! Диққат!

Барча юридик ва жисмоний шахслар, шу жумладан, чет эл инвесторлари диққатига!

"XORAZM KO'CHMAS MULK SAVDO SERVIS" МЧЖ бошлангич нархи босқича — босқич ошиб бориш тартибда ўтказиладиган очиқ аукцион савдосига тақдир этилди.

Аукцион савдосига қуйидаги давлат активлари қўйилади.

1. Хоразм вилояти, Ҳазорасп тумани, "Питнак" қишлоғида жойлашган "Шхлар" ФАП бино ва нишотлари.

Аукционга қўйилган давлат активининг тасвифи: умумий ер майдони 297,88 кв. метр, шундан қурилиш ости майдони 147,86 кв. метр.

Бошлангич нархи: 55 240 000 сўм. Баландса қақловчи: Ҳазорасп тумани ҳокимлиги.

ФАОлияти ихтисоси: ФАП.

Аукцион савдоси 2014 йил 6 май кунин соат 11:00:да Урганч шаҳар Шерозий кўчаси 12-уйда ўтказилади.

Аукцион савдоси шу кунин бўлиб ўтмаган тақдирда, такрорий савдолар 2014 йил 5 июнь ва 8 июль кунлари соат 10:00:да бўлиб ўтади.

2. Хоразм вилояти, Янгиариқ тумани, "Каттабўғ" қишлоғида жойлашган "Жалов" ФАП биносид.

Аукционга қўйилган давлат активининг тасвифи: умумий ер майдони 67,56 кв. метр,

шундан қурилиш ости майдони 67,56 кв. метр.

Бошлангич нархи: 30 814 000 сўм.

Баландса қақловчи: Янгиариқ тумани ҳокимлиги.

ФАОлияти ихтисоси: ФАП.

Аукцион савдоси 2014 йил 6 май кунин соат 11:00:да Урганч шаҳар Шерозий кўчаси 12-уйда ўтказилади.

Аукцион савдоси шу кунин бўлиб ўтмаган тақдирда, такрорий савдолар 2014 йил 5 июнь ва 8 июль кунлари соат 11:00:да бўлиб ўтади.

3. Хоразм вилояти, Янгиариқ тумани, "Каттабўғ" қишлоғида жойлашган "Аваз Утар" ФАП биносид.

Аукционга қўйилган давлат активининг тасвифи: умумий ер майдони 120,12 кв. метр, шундан қурилиш ости майдони 120,12 кв. метр.

Бошлангич нархи: 57 549 500 сўм.

Баландса қақловчи: Янгиариқ тумани ҳокимлиги.

ФАОлияти ихтисоси: ФАП.

Аукцион савдоси 2014 йил 6 май кунин соат 12:00:да Урганч шаҳар Шерозий кўчаси 12-уйда ўтказилади.

Аукцион савдоси шу кунин бўлиб ўтмаган тақдирда, такрорий савдолар 2014 йил 5 июнь ва 8 июль кунлари соат 12:00:да бўлиб ўтади.

Аукцион савдоси натижалари бўйича ғойиблик баённомаси имзоланган санадан бошлаб, 20 кундан кечикмай олди-соти шартномаси тузилади.

Талабгорлар давлат активи бошлангич нархининг 15 фоизидан кам бўлмаган миқдорда олдидан "Xorazm ko'chmas mulk savdo servis" МЧЖнинг қуйидаги банк реқвизитларига закалат пулини тўлашлари лозим:

АТИБ "Ипотекa банк" Тинчлик филиали, х/р: 2020800804935791001, МФО:00580, ИНН:302101924.

Аукционда қатнашишга буюртманома қабул қилиш билдиришнома эълон қилинган санадан бошланади ва билдиришномада кўрсатилган аукцион савдоси ўтказиладиган кунин савдо бошлангичдан уч соат олдин тамом бўлади.

Аукционда қатнашиш учун савдо ташкилотчисига талабгор ёки унинг вакили аукцион ўтказиш тўғрисидаги эълонда белгиланган мuddатларда шахсан ёки почта бўйича қуйидаги ҳужжатларни илова қилган ҳолда аукционда қатнашишга буюртманомани икки нусхада тақдим этади:

юридик шахслар учун — давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси, шунингдек тўлиқ ваколатли вақилининг аукционда қатнашиши учун қонун ҳужжатларида белгилан-

ган тартибда расмийлаштирилган, унинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

жисмоний шахслар учун — паспортининг нусхаси, аукционда тўлиқ ваколатли вақил қатнашган тақдирда, шунингдек қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, тўлиқ ваколатли вақилининг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома (нотарий тартибда тасдиқланган бўлиши шарт);

аукцион тўғрисидаги билдиришномада кўрсатилган банк ҳисоб рақамига закалат тўланганлигини тасдиқлайдиган тўлов ҳужжатининг нусхаси.

Муурожаат учун манзил: Урганч шаҳар Шерозий кўчаси 12-уй.

Маълумотлар учун телефонлар: (8-362) 226-88-87, +99891-432-88-86.

Факс: (8-362) 226-88-87.

Интернет тармоғидаги веб-сайт: www.uy-joy.uz.

Хурматли тadbirkorлар ва ишбилармонлар! Савдоларни ўтказиш жараёнида қонун билан қўриқиланган ҳуқуқларингиз бузилган тақдирда, Давлат рақобат қўмитасининг (8-371) 259-21-37 рақамли "Ишонч телефони"га зудлик билан хабар беришингиз сўралади!

Савдоларга марҳамат қилинг!

Хизматлар лицензияланган

ХУРМАТЛИ ТАДБИРКОР ВА ИШБИЛАРМОНЛАР!

Ўзбекистон Республикаси Давлат рақобат қўмитаси Тошкент шаҳар бошқармаси томонидан 2014 йил 5 майда ўтказилган тўғридан-тўғри музокараларни олиб бориш йўли (оммавий оферта) билан сотиладиган давлат объектларини сотиб олишга таклиф этади.

Объектларни сотиб олиш шартлари куйидагича:
— энг юқори сотиб олиш баҳосини таклиф этиш;
— ушбу "Объектлар" учун энг юқори қўшимча инвестиция киритиш мажбуриятини олиш;
— янги ишчи ўринлари ташкил этиш;
— харид қиймати ва қўшимча инвестиция киритишни қисқа муддатларда (кўпи билан 1 йил муддат ичида) амалга ошириш.
Савдоларда қатнашиш учун тақдим этиладиган ҳужжатлар:
— сотувчининг банк ҳисоб рақамига объект бошланғич нархининг 15 фоизидан кам бўлмаган гаров суммаси;
— таклифлар ва керакли ҳужжатлар солинган ва муҳрланган конвертлар, икки

нусада.

Савдо голибига савдо кунидан бошлаб, йигирма кун муддат ичида олди-сотди шартномасини имзолаш шarti юклатилади.

Савдоларда иштирок этиш учун талабгорлардан аризаларни қабул қилиш оферта савдосига 3 соат қолганда тўхтатилади.
Музокаралар 2014 йил 5 май куни соат 16:00да Тошкент шаҳри, Миробод тумани, Амир Темури шох кўчаси, 16-А уй манзилида ўтказилади. Ушбу куни савдолар бўлмаган тақдирда, 2014 йилнинг 19 май ва 2, 16, 30 июнь кунлари соат 16:00да Тошкент шаҳри, Миробод тумани, Амир Темури шох кўчаси, 16-А уй манзилида ўтказилади.

Мурожаат учун телефонлар: 233-22-83, 233-74-72

Оммавий оферта савдоларига чиқарилаётган давлат объектлари рўйхати

№	Объект номи	Бино ва иншоотлар майдони (кв.м.)	Объект манзили	Балансда сакловчи	ПҚ/ВМҚ	Савдога чиқарилган нархи (сўмда)	Инвестиция мажбурияти (млн. сўм)	Инвестиция киритиш муддатлари
1	Омборхона бино ва иншоотлари	24 628,0	Тошкент шаҳри, Олмазор тумани, Байроқтол кўчаси, 5-уй	Тошкент шаҳар ҳокимлиги Бинолардан фойдаланиш департаменти	11.01.2013 № 5	12 162 601 528,00	— энг юқори сотиб олиш баҳосини таклиф этиш; — қўшимча инвестиция мажбуриятини олиш; — янги иш ўринларини ташкил этиш; — харид қиймати ва қўшимча инвестиция киритишни қисқа муддатларда амалга ошириш (кўпи билан 1 йил муддат ичида)	
2	3 қаватли бино-иншоот	2 207,00	Тошкент шаҳар, Олмазор тумани, Жомий кўчаси, 5-уй	Тошкент шаҳар ҳокимлиги Бинолардан фойдаланиш департаменти	25.06.2013 № 209	1 947 155 863,00		
3	1 қаватли бино	633,00	Тошкент шаҳар, Олмазор тумани, Жомий-5, Магазин Мавзук кўчаси	Тошкент шаҳар ҳокимлиги Бинолардан фойдаланиш департаменти	25.06.2013 № 209	580 129 403,00		
№	Объект номи	Бино ва иншоотлар майдони (кв.м.)	Объект манзили	Балансда сакловчи	ПҚ/ВМҚ	Савдога чиқарилган нархи	Инвестиция мажбурияти (сўм)	Инвестиция киритиш муддатлари
1	Қурилиши тугалланмаган бино	2 194,0	Тошкент шаҳри, Бектемир тумани, Чирчиқ бўйи кўчаси	Тошкент шаҳар Бектемир туман ҳокимлиги	25.07.2013 № 209	1 404 154 739,00	— энг юқори сотиб олиш баҳосини таклиф этиш; — қўшимча инвестиция мажбуриятини олиш; — янги иш ўринларини ташкил этиш; — харид қиймати ва қўшимча инвестиция киритишни қисқа муддатларда амалга ошириш (кўпи билан 1 йил муддат ичида)	
2	Бино ва иссиқхона иншооти	3 604,00	Тошкент шаҳар, Юнусobod тумани, Ифтихор (Г.в.пол. Ходжаев) кўчаси, 1-уй	Тошкент шаҳар ҳокимлиги "Пойтахт-Агро" ДУК	25.07.2013 № 209	805 159 100,00		

Хизматлар лицензияланган

ДИҚҚАТ! ДИҚҚАТ! ДИҚҚАТ!

БАРЧА ЮРИДИК ВА ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАР, ШУ ЖУМЛАДАН, ХОРИЖИЙ САРМОЯДОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон Республикасининг Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси Қашқадарь вилояти худудий бошқармаси оммавий офертага таклиф этади.

1. Қашқадарь вилояти, Шахрисабз тумани, "Мўминобод" ҚФЙ, "Хўжабоғ" қишлоғида жойлашган, Шахрисабз туман ободонлаштириш бошқармасига қарашли "Хўжабоғ" фелдшер-акушерлик пункти биноси бўйича:

Объектнинг умумий ер майдони 545,0 м², шундан бино ва иншоотлар умумий майдони 102,7 м².

Шахрисабз туман ободонлаштириш бошқармасига қарашли "Хўжабоғ" фелдшер-акушерлик пункти биносига 48 737 000 (қирқ саккиз миллион етти юз ўттиз етти минг) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш, объект фаолиятини йўлга қўйиш учун қўшимча инвестиция киритиш ҳамда янги иш ўринларини ташкил этиш мажбуриятини олиш.

2. Қашқадарь вилояти, Шахрисабз тумани, "Қутчи" ҚФЙ, "Қутчи" қишлоғида жойлашган, Шахрисабз туман ободонлаштириш бошқармасига қарашли "Дилфуза" болалар боғчаси бино ва иншоотлари бўйича:

Объектнинг умумий ер майдони 8823,36 м², шундан бино ва иншоотлар умумий майдони 1062,3 м².

Шахрисабз туман ободонлаштириш бошқармасига қарашли "Дилфуза" болалар боғчаси бино ва иншоотларига 617 540 000 (олти юз ўн етти миллион беш юз қирқ минг) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш, объект фаолиятини йўлга қўйиш учун қўшимча инвестиция киритиш ҳамда янги иш ўринларини ташкил этиш мажбуриятини олиш.

Талабгорларнинг таклифлари билдирилган конвертлари 2014 йилнинг 8 май куни соат 15:00да, Қашқадарь вилояти, Қарши шаҳри, А.Темур кўчаси 43-уйда, Ўзбекистон Республикаси Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси Қашқадарь вилоят худудий бошқармасининг мажлислар залида очилади.

Талабгорларнинг таклифларини қабул қилиш санаси ва вақти: 2014 йил 8 апрель кунидан (ҳар ҳафта душанбадан жума кунига қадар соат 9:00дан бошлаб

18:00гача) 2014 йил 8 май куни соат 12:00гача.

3. Қашқадарь вилояти, Қарши шаҳар Ободонлаштириш бошқармасига қарашли "Ердამчи" бино бўйича:

Объектнинг умумий ер майдони 54,90 м², шундан бино ва иншоотлар умумий майдони 54,90 м².

Қарши шаҳар Ободонлаштириш бошқармасига қарашли "Ердამчи" биносига 14 010 283 (ўн тўрт миллион ўн минг икки юз саксон уч) сўмдан кам бўлмаган сотиб олиш баҳосини таклиф этиш.

Талабгорларнинг таклифлари билдирилган конвертлари 2014 йилнинг 17 июнь куни соат 15:00да, Қашқадарь вилояти, Қарши шаҳри, А.Темур кўчаси 43-уйда, Ўзбекистон Республикаси Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси Қашқадарь вилоят худудий бошқармасининг мажлислар залида очилади.

Талабгорларнинг таклифларини қабул қилиш санаси ва вақти: 2014 йил 17 апрель кунидан (ҳар ҳафта душанбадан жума кунига қадар соат 9:00дан бошлаб 18:00гача) 2014 йил 17 июнь куни соат 12:00гача.

Оммавий оферта натижалари эълон қилинган санадан бошлаб, 20 кундан кечикмай олди-сотди шартномаси тузилади.

Талабгорлар давлат активи бошланғич нархининг 15 фоизи миқдоридан олдиндан Сотувчининг куйидаги банк реквизитларига закалат пулини тўлаши лозим:

Олувчининг номи: Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Фазначилиги;

Олувчининг ҳисоб рақами: 23402000300100001010;

Олувчининг банки: Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг Тошкент шаҳар Бош бошқармаси ХҚКМ;

ИНН: 201122919; Олувчининг банк коди: 00014.

Талабгор томонидан кўрсатилган реквизитлар бўйича тўловлар амалга оширилганда, тўлов топшириқномасининг "Тўлов мақсади" қисмида маблағлар ўтказиш учун асослар билан биргаликда "Давлат рақобат қўмитаси Қашқадарь вилоят худудий бошқармаси учун 0042186010401000000000001 шахсий ҳисоб рақамига" сўзлари кўрсатилади.

Оммавий оферта савдоларига қатнашиш учун савдо ташкилотчисига талабгор ёки унинг вакили эълон-

да белгиланган муддатларда шахсан ўзи ёки почта орқали куйидаги ҳужжатларни илова қилган ҳолда буюртманомани икки нусада тақдим этади:

— юридик шахслар учун — давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси, шунингдек тўлиқ ваколатли вакилнинг оммавий оферта савдосига қатнашиши учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, унинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

— жисмоний шахслар учун — паспортнинг нусхаси, идентификация рақами (СТИР), тўлиқ ваколатли вакил қатнашган тақдирда, шунингдек қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, тўлиқ ваколатли вакилнинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

— оммавий оферта тўғрисидаги билдиришномада кўрсатилган банк ҳисоб рақамига закалат тўланганлигини тасдиқлайдиган тўлов ҳужжатининг нусхаси;

Оммавий оферта савдоси ҳужжатларига мувофиқ тузилган ва куйидагиларни ўз ичига оладиган икки нусадаги оғзи ёпиштирилган конвертларга солинган талабгор таклифлари;

— сотиб олиш тўловларининг таклиф этилаётган суммаси ва уларни тўлаш муддати;

Тақдим этилган ҳужжатларнинг барча варақлари талабгорнинг муҳри ва имзоси билан тасдиқланган бўлиши керак.

Мурожаат учун манзил: 180112, Қашқадарь вилояти Қарши шаҳри А.Темур кўчаси 43-уй.

Маълумотлар учун телефонлар: (8 375) 225-03-11, 225-02-48. Факс: 225-02-31.

E-mail: gkikashkadarya@mail.ru

Мазкур давлат активларининг савдога қўйилиши юзасидан аввалги берилган эълонлар бекор деб ҳисобланади.

Хизматли тадбиркорлар ва ишбилармонлар! Савдолар ўтказилиши жараёнида қонун билан қўрилган давлат рақобатини бузишнинг тақдирда, Давлат рақобат қўмитасининг (8-371) 259-21-37 рақамли "Ишонч телефони"га мурожаат қилишингизни маълум қилами!

Хизматлар лицензияланган

БИЛДИРИШ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 31 майдаги ВМ-154-сонли қарорига асосан "Ko'chmas mulk savdo xizmati" МЧЖ Қашқадарь вилоят филиалининг савдоларига чиқарилиб, 2014 йил 25 мартда ўтказилган танлов савдоси натижасига кўра сотилган давлат активи

1. Қашқадарь вилояти Нишон тумани Янги Нишон шаҳри худудидида жойлашган, умумий ер майдони 63,0 кв.м. бино ва иншоотларнинг умумий майдони 63,0 кв.м. бўлган "Экспертиза" бўлимининг бўш турган биноси, бошланғич баҳоси — 21 960 611 сўм, сотилиш баҳоси — 22 500 000 сўм.

Хизматлар лицензияланган

ТУЗАТИШ

Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси Хоразм вилояти худудий бошқармаси "Нуқид" газетасининг 2014 йил 6 мартдаги 10-сонидида берилган эълонларда "Ҳазорасп тумани ҳокимлиги ҳисобидидаги бино ва иншоотлар бўйича савдо санаси 2014 йилнинг 10 апрель куни соат 14:30 деб, Хонқа тумани ҳокимлигига қарашли "Навҳос" ФАПнинг бино ва иншоотлари бўйича савдо санаси 2014 йилнинг 10 апрель куни соат 15:30да", деб ўқилишини маълум қиламиз.

